

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları : 258

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE
ISBN: 978-605-5316-94-5

© Türkiye Barolar Birliği
Baskı Tarihi: Nisan 2014, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mah. BarıŐ Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokağı No: 8
06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobirlik.org.tr

Baskı
Ően Matbaa
Özveren Sokağı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

7.Kitap

Nisan 2014

ANKARA

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Yaz Sıcağında Hukuk.....	9
Vatandaş Gözüyle Olimpiyat.....	10
Adli Yıl 2012.....	11
Hiç De Zor Değil !.....	13
Ülkenin Manzarası 2012.....	16
Ceza Adalet Sistemi Ayağa Kalk!.....	19
Türk Sporunda Neler Oluyor?.....	21
“Muhteşem Süleyman”	23
Gönül Sohbet İster	25
Silivri’de Neler Oluyor?.....	27
Elveda Özerk Futbol.....	30
Özgürlük-Özlem-Ceza Yargıçlığı	31
Arena demek ne kadar doğru?	33
Utanmak İçin	34
UEFA’nın Fenerbahçeye Verdiği Cezanın Yorumu.....	35
Sevgi ve Aşk Üstüne.....	36
Tarih Tekerrür Etsin	38
TBB Genel Kurulu’na Doğru.....	38
İşte UEFA’nın Yol Haritası	41
Dağ fare doğurdu !	43
Suçlu o kadar çok ki !	44

İşte geldi adli tatil !	45
CAS sonunu getirsin !	47
Bir varmış bir yokmuş	50
İnönü Stadı Yıkılıyor... ..	52
Hukuk keskin bir kılıçtır	53
Geçmişten Bugüne Terim... ..	55
Türkçeleşmiş Türkçedir	56
Top yine UEFA' da	57
Ağlayan/Gülen Adalet	58
Hukuk Penceresinden Demokratikleşme Paketi	59
Tutuklama Sırada Bekliyor	61
Bayraktar'ın Bıraktığı Yerden.. ..	63
Budama Üzerine.....	65
Genel af nedir, ne değildir	66
Anayasa Çalışması, Ama Nasıl?	68

nsz

Elinizdeki kitap, **Bir Cezacıyla Geçmişten Günümüze** isimli dizinin **7. Kitabı**.

Konunun z dizi yol alıyor. Bu kez de formatta değişiklik yok. Günlük yazıları, hukuk, edebiyat, genel, spor konularını içeriyorlar, serinin daha önceki kitaplarında olduğu gibi.

Bu seri, bir bellek tazeleme aracıdır. Geçmişte yaşananlarla ilgili olarak yaptığım yorumları ve tespitleri bu seri aracısıyla hatırlama fırsatını yakalayabiliyoruz. Amaç zaten bu.

Bu serinin girişinde bu bölümü yazarken bir husus her zaman aklıma gelir. Onu sizinle paylaşayım. Aslında bu seri bence aradan uzun sreler geçtikten sonra, bizden sonraki kuşaklar için bir kaynak oluşturabilecek. Yazdıklarımı okuyanlar, demek bunlar şunlar yaşanmış, diyecekler. Bu da seride yer alan kitapların amacına ulaştıklarını gösterecek. Bundan daha güzel bir şey olabilir mi? Elbette olamaz.

Kitabı **Türkiye Barolar Birliği** ile yayınlıyoruz.

Yeni çalışmalarda buluşmak dileğiyle...

Prof.Dr.Erdener Yurtcan Tarabya, Aralık 2013

Yaz Sıcağında Hukuk...

Sarı sıcak bir yazın ülkenin üstüne çöktüğü bu günlerde, olayların önemlisi önemsizi ülke gündeminde yerini alma çabasında. Sabah, her sabahki gibi, Cumhuriyet'i açtım. İşimin gereği, konusu hukuk olan olaylar ve haberler benim için elbette birinci sırada. Nasıl olmasın ki. Okulda geçen dört yılla birlikte elli yıl geride kaldı.

Ekonomi sayfasında bir haber: Karşılıksız çek sayısında büyük artış. Nedeni: karşılıksız çekte hapis cezası kaldırıldı. İlk sonuç: karşılıksız çek suçunun korkutuculuğu ortadan kalktı.

Karşılıksız çek olayına ceza hukukunun yaklaşımı konusunda bu sayfada çok yazı yazdım. Ülkeyi bu konuda rahatlatmak için önerilerim oldu. Karşılıksız çekin hapisle cezalandırıldığı 1985 yılından bu yana ne yazık ki bu konu kökten çözülemedi. Oysa konu ve yaratılan sorunu çözmek son derece basittir. Nasıl mı?

Çek olayı bir bankada başlar. Müşteri bankaya gelir, çeke bağlı hesap açar, kendisine bir çek karnesi verilir. Müşteri çek/çekler yoluyla ödemelerini yapar. Çek aslında muhataba karşı, bankada param var. Bu kağıtla(çek) bankaya başvur, paranı öderler, demektir. Bu mekanizma elbette çeki yazanın bankada parasının olması ile işler, para yoksa, karşılıksız çek ortaya çıkar.

Çözüm: Banka müşterisine çek karnesi verirken, çek karnesinin her yaprağına bir kaşe basmalıdır. Kaşede şöyle yazmalıdır: " Bu yaprağa yazılacak şu kadar meblağ bankamızın garantisi altındadır." Bu durumda, çek olayından para kazanan banka elini taşın altına koymuş demektir. Olması gereken de budur. Bunun hukuk dilindeki açıklaması, bankanın çekte sorumluluk yüklenmesidir. Bu resim karşılıksız çek suçunu bitirir. Çek yaprağının üstündeki garantili meblağı aşan çeki kim alır ki.

Bu ülke bu çözümü bir türlü benimsemedi. 1985 yılından beri verilen uğraşlar boşuna. Sorulacak olan soru şudur. Devlet, devlet olmak erkini bankalar üzerinde kullanamaz mı? Elbette kullanır, fakat kullanmıyor.

İkinci bir konu ve haber: yargıda yetki karmaşası. Konuya girmeden bir noktayı belirtmem uygun olur. Bir ülkenin adalet sistemi içinde yargıda yetki karmaşası olamaz. Yetki, şöyle ya da böyle belirlenir. Olaya ceza yargılaması açısından bakarsak, bir olayın soruşturmasının ya da davasının savcılık ya da mahkeme belirlenemediği için yapılamaması mümkün değildir.

Haberde vurgulanmak istenen husus, en son yasalaşan 3. yargı paketi ile kurulan Terörle Mücadele Mahkemeleri nezdinde görev yapan savcılıkların kararlarına yapılacak itirazların hangi mercide ele alınacağı ve sonuca bağlanacağı ile ilgili. Hemen sonucu söyleyeyim. Sistemde yaratılan Anayasaya ve hukuka aykırı mahkemeler bütününe(3 ayrı ağır ceza mahkemesi biçiminde) rağmen, çözüm şöyle belirlenir. Bu mahkemelerin ve savcılıkların temelini oluşturan normlarda açık hüküm/hükümler yoksa, Ceza Muhakemesi Kanununun(CMK) genel hükümleri uygulanır ve işin içinden çıkılır.

Son söz: Umarım bu sarı sıcak günlerde içinizi sıkmadım. Ama ne yaparsınız, hukukun mutlak egemenliği o denli güçlüdür ki, ne sarı sığağa ne kutup soğuşuna bakar. **(Cumhuriyet, 15 Ağustos 2012)**

Vatandaş Gözüyle Olimpiyat

Olimpiyatı zamanımın yettiği ölçüde izledim ve bu konudaki düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim.

Açılış töreninden başlamak uygun olacak. Törende bir görkem olduğunu elbette kimse inkâr edemez. Tekniğin sağladığı her türlü olanak kullanılarak çarpıcı sahnelerle bir gösteri sunuldu dünyaya. Ama spor ve olimpiyat ruhu ve sahneleri neden bu kadar azdı? Büyük Britanya kanımca dünyaya tarım toplumundan sanayi toplumuna gelirken yaşadığı çizgiyi anlattı. Bunda başarılı da oldu. Ama gönül bir olimpiyat açılışında daha çok spor ve daha çok olimpiyat istedi. Kapanış töreni de bir büyük konserdi yalnızca. Spor adına beklentimiz bu değildi.

Konunun içeriğine gelince, dopdolu spor ve olimpiyat ruhu vardı. Nasıl olmasın, olimpiyat dört yılda bir bunun için düzenleniyor. Her türlü yarışmada bir gerçek ortaya çıktı. Hiçbir spor dalında olmadığı gibi, olimpiyat oyunlarında da başarı rastlantıya bağlı değildir; her şey uzun bir çalışmanın ürünüdür. Yoksa o dünya rekorları ve olimpiyat rekorları nasıl kırılabilir ki.

Çok güzel ve duygusal olaylar yaşandı. İşte birkaç örnek. Bir yarışma sonunda dereceye girenlerin rakipleriyle sarmaş dolaş olmaları, tamamen yapmacıktan uzak. Sırtlarında ülkelerinin bayraklarıyla omuz omuza seyirciyi selamlamaları. Yarışmayı önde götürürken sakatlanan kızımızın gözyaşları yanaklarından süzülürken acılar içinde bitiş çizgisini geçmesini seksen bin kişinin ayakta alkışlaması unutulacak bir olay mıdır?

Başarı çizgimize gelince, elbette yüreğimiz buruk. Daha iyisi olamadığı için. Ama ne yaparsınız, rakipler daha güçlüydü diyeceğiz şimdilik ve yeniden çalışmaya başlayacağız. Rakipler, onlar da bize bakınca içleri bazı olaylarda kan ağlamayacak mı? Elbette ağlayacak. İki genç güneşimizin abla-kardeş görüntüsü ile dünyaya seslenerek altın ve gümüş madalyayı boyunlarına asmaları dünyalara değmez mi? Değer elbet. Londra dedikleri diyarı gurbette İstiklal Marşımız çalınırken onların hem ağlamaları hem de ağlatmaları tarihe öyle bir kazandı ki, takvimler ne kadar eskirse eskisin, hep aynı görkemiyle duracak.

(Cumhuriyet, 16 Ağustos 2012)

Adli Yıl 2012

Her yıl 6 eylül günü yeni adli yıla girilir; bu yasa gereğidir. Adli yıldan önce adli tatil yaşanır. Bu kavramın temelini inilirse, çok eski yıllarda yaz hasat zamanı olduğundan köyde yaşayanlar işlerinin başında oldukları için kente inemezler ve adliyedeki işlerini göremezler denilerek adli tatil öngörülmüştür. Adli tatilin bir başka açıklaması da “adliyecilerin” yorgunluklarını atmaları için düşünülmüş bir toplu izin dönemidir.

Bugünkü elektronik ortamda yargıçların, savcılarının ve onların yardımcılarının anayasal izin haklarının bilgisayarda sisteme bağlanması o kadar kolay ki. Artık, terimi bağışlayınız, adli tatil denilerek adliyeye kilit vurmaya hiç gerek yoktur.

Bazı sesler yükseliyor, ama nöbetçilerle hizmet sürdürülüyor. Ben de onlara diyorum ki, dosyaların “yabancı ellerde” olduğu bir dönemde adliyede üretim olur mu, olmaz elbet. Sonuç: Adli tatil kaldırılmalıdır.

Yeni adli yıla girerken tüm hukukçuların neşesi yok. Nasıl olsun ki. İşler iyi gitmiyor. Uyum yasalarından bu yana bir ülkenin hukuk normları ile bu kadar oynanır mı, oynanmaz elbet. Üstelik bu yap-boz düzeninde istenilen sonuçların alınmadığı da ortada. Bir garip sistem yaratıldı ki anlamak mümkün değil. Yasalar artık paketler halinde çıkarılıyor. Demek ki yasalarla tek tek uğraşmaya kimsenin zamanı yok.

Paketlerin içinde neler var dersenez. Neler yok ki, her türden hukuk normları. Birbiriyle ilgisi olmayan yasalar aynı torbanın içinde mütalaa ediliyor ve en acele biçimde yasalar çıkarılıyor. Sonra, olmadı denilip, yeni düzenlemelere gidiliyor. Batıda bu tür günlük sorun çözme yöntemine panik hukuku deniliyor. Tabii panik halinde acele ile telaş birbirine karışınca, amaca uygun çözümler üretilmiyor.

İşte birkaç örnek. Bir ülkede 3 tür ağır ceza mahkemesi olur mu? Olmaz elbet. Bu ülke karşılıksız çek sorununu çözemez mi? İsterse çözer elbet. Bu işten para kazanan bankalar sorumluluk yüklenir; karşılıksız çek suçu biter. Tutuklama bir çibanbaşısıdır. Çözüm için ilk yapılacak şey, suçun cezasının alt sınırını yukarı çekerek(1992’de olduğu gibi, 7 yıl olarak) tutuklama mümkün kılınır. Tutuklamaya ilişkin kararlarda, torba tutuklama olmaz denilir. Torba tutuklama nedir, aynı kararda çok sayıda kişi için aynı nedenlerle tutuklama konusunda karar vermektir. Ayrıca, yasadaki sözcüklerin tekrarı tutuklamaya ilişkin kararlarda gerekçe olamaz denilir. Bugün uygulamanın yarattığı girdabın içinden çıkılabilir.

Türkçedeki kadar güzel özdeyişler başka hiçbir ülkenin dilinde yok. Ne demişler, bir dokun bin ah işit. Konu hukuk, adliye, yargılama, adalet olunca, bu böyledir. Söylenecek o kadar çok şey var ki.

Adalet hizmeti denilince, her türlü hizmette olduğu gibi, hizmet kalitesinin yüksekliği bir vazgeçilmezdir. İyi adalet hizmeti için iyi norm gerekir, bu normları uygulayacak iyi personel şarttır. Ayrıca çağa uygun bir donanım da tamamlayıcıdır. Unutulmaması gereken temel nokta şudur. Yargıçlık, savcılık, avukatlık cazip meslekler haline getirilmelidir. Sonra kadrolar yeterli olacaktır ve daha iyi sonuçlar alınabilecektir. Bugün İstanbul'da asliye ceza mahkemelerinde 5 ayda bir duruşma yapılıyorsa, "geciken adalet, adalet değildir" in sırtı nasıl yere getirilebilir ki.

Son söz: Hoş geldin adli yıl 2012. İşte meydan, göster kendini.(Cumhuriyet, 3 Eylül 2012)

Hiç De Zor Değil !

Son günlerin güncel konularından biri yasama dokunulmazlığı. İlk kavramla ilgili birkaç söz.

Yasama dokunulmazlığı, siyasal iktidarların ve hükümetlerin yasama meclislerinde çoğunluğu sağlamak amacıyla azınlık üyelerine ceza tehdidinde bulunmalarını ve manevi baskı yapmalarını önlemek, bunların yasama görevini tam olarak gerçekleştirebilmelerini sağlamak için kabul edilmiş bir kurumdur. Anayasa hukukunda bu konu "yasama meclisi üyelerine tanınan güvenceler" başlığı altında ele alınmaktadır. Bu dokunulmazlıklar kamu yararı dikkate alınarak kabul edilmiştir; kişisel yarar söz konusu değildir. Bu bağışıklıkların temeli İngiltere'dir. Buradan başka ülkelere yayılmıştır; iki başlık altında ele alınır.

Yasama Sorumsuzluğu, milletvekilinin TBMM'de kullandığı oy, söylediği sözler, ileri sürdüğü düşünceler nedeni ile, bunlar suç niteliği taşısalar bile, Meclis dışında bir makam

tarafından sorumlu tutulamamasıdır. Bu kavram “söz özgürlüğü” (freedom of speech) olarak İngiltere’de ortaya çıkmış, Avam Kamarası ile Taç arasında uzun mücadeleler sonucu, 1869 tarihli “Bill of Rights”da güvence altına alınmıştır.Yasama sorumsuzluğunun iki amacı vardır. Parlamentoda ulus iradesinin tam bir serbestlikle ifade edilmesi ve milletvekilinin görevini yerine getirirken bağımsız ve güvenceli olmasıdır. Sözün özü şudur: Milletvekili düşüncelerini açıklarken, herhangi bir koğuşturma kuşkusu ve korkusu taşımamalıdır.

Nispi Dokunulmazlık, seçimden önce ya da sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir meclis üyesi, kendi meclisinin kararı olmadıkça, yakalanamayacak, sorguya çekilemeyecek, tutuklanamayacak ve yargılanamayacaktır. Ağır cezalı suçüstü hali bu hükmün dışındadır (AY, m.83). Bu ilke 1961 Anayasasından 1982 Anayasasına aynen aktarılmıştır. Fakat 1982’de metne bir ekleme yapıldığı dikkati çekmektedir. Buna göre, anayasanın 14.maddesinde sayılan durumlar da, aynen ağır cezalı suçüstü hali gibi, maddedeki ilkenin istisnası kılınmaktadır. Anayasanın 14. maddesi incelendiğinde, anayasada yer alan hak ve hürriyetlerin hiçbirinin, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, ve mezhep ayırımı yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bu kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzeni kurmak amacıyla kullanılamayacaktır. Bu yasaklara aykırı hareket eden veya başkalarını bu yola teşvik veya tahrik edenler hakkında uygulanacak müeyyidelerin yasayla gösterileceği görülmektedir.

Anayasada sayılan bu haller TCK sistematığı içinde, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçları kapsamaktadır. Buna göre bu tür bir suç isnadı altında bulunan ve olayın soruşturması seçimden önce başlamış olan bir durumdaki meclis üyesi yasama dokunulmazlığından yararlanamayacaktır. Bu gibi durumlarda yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya TBMM’ye bildirmek zorundadır.

Anayasanın 83 üncü maddesinin yorumundan, yasama dokunulmazlığından faydalanan bir meclis üyesinin, Anayasada belirtilen ilkelerle sınırlı biçimde bu dokunulmazlıktan yararlanacağı sonucu çıkmaktadır. Bu nedenle, bir suç isnadı altında olan bir meclis üyesi için ceza davası açılabilir, fakat yargılama yapılamayacaktır. Hatta ceza davasının açılmasından önceki aşamada, hazırlık soruşturması devresinde ceza yargılaması işlemleri yapılabilecek, ancak istisna olarak belirtilen, yakalama, sorgu veya tutuklama işlemleri yapılamayacaktır.

Ülkemizde nispi dokunulmazlık konusu uzun süredir çözülemeyen bir sorundur. Bu konuda, üzülererek ifade etmek isterim ki, parlamentonun gerekli özeni ve hassasiyeti göstermemesi, batı ülkelerinin bir kurumu olan nispi dokunulmazlık kurumunun ülkemizde amaca uygun uygulamasını ortadan kaldırmıştır.

“ Bugün bana, yarın sana “ mantığı ile olaya yaklaşılması nedeniyle, nispi dokunulmazlık kurumu bir yargılanmama kalkanı olarak işletilmektedir. Bu görüntü büyük tepkilere neden olmaktadır. Bu tepkiler haklıdır, çünkü hukukun uygulanması önlenmektedir.

Bu tepkiler sorunu uç noktalara taşımaktadır. Öyle ki, nispi dokunulmazlık kurumunun kaldırılması zorunluluğu ileri sürülmektedir. Oysa bu kurum parlamentoda bir ihtiyaca cevap vermek için öngörülmüştür. Çözüm üretilirken, dokunulmazlık kavramını Anayasadan çıkarmak akla gelmemelidir. Dokunulmazlık parlamento hukukunun içinde vazgeçilmez bir kavramdır. Ülkemizdeki sorunun suçlusu bu kavram değildir.

Ancak, ülkemizde kaldırılması gereken olaylarda dahi kaldırılmadığı içindir ki, gerçek amaç gözden kaçmaktadır.

Her ülkenin hukuk normlarının o ülkenin sosyal ve kültürel yapısı ile uyumlu olması gerçeğinden hareketle, demek ki nispi dokunulmazlık alanında bir sınırlama yapılması kaçınılmazdır. Bu konuda Anayasa değişikliği yapılmak zarureti vardır. Kasten işlenen ağır cezalı fiiller için dokunulmazlığın

mutlak kaldırılması, parlamentonun bu konuda takdir yetkisinin kabul edilmemesi düşünülebilir. Bu tür fiillerin dışında parlamento nispi dokunulmazlığı kaldırma/kaldırmama takdirini kullanabilir.

Tutuklu milletvekilleri sorunu ilk çözülmesi gereken sorundur. Bunun için 1961 Anayasasının sistemine dönmek ve 1982 Anayasası ile getirilen istisnayı kaldırmak yeterlidir.

Dokunulmazlık konusunda ilkin bu ülkenin politikacısının bu kavramı doğru bir temele oturtması şarttır. İster politik suçlar ister bunun dışında kalan suçlar olsun, TBMM çatısı altında “bugün sana, yarın bana” mantığı ile yaratılan zırh kırılırsa, dokunulmazlığın kaldırılması gereken her olayda milletvekili için ceza adalet sistemi çalıştırılırsa, sorun biter.

Zaman zaman siyasal suçlarla ilgili olarak bu sorun tartışılıyor. Bu tartışmada halen TBMM’de bekleyen, özellikle “yüz kızartıcı” suçlarda dahi dokunulmazlık kaldırılmadığı için, siyasal suçlar yönünden tez zayıflamaktadır. **(Cumhuriyet, 8 Ekim 2012)**

Ülkenin Manzarası 2012

Başlığı biraz yadırgayabilirsiniz, çünkü ülkenin manzarası denilince elbette 2012 yılındaki manzaradan söz edilmeli. Ama başlığın amacı başka. Aynı başlıkla 2010’da bir yazı yazmışım. Yazı da tam bu tarihlere denk düşmüş. Yazı Cumhuriyet’in arşivinde.

Şimdi nereden başlamalı. O kadar çok konu var ki.

Yerel seçimlerin öne alınması için Anayasada değişiklik yapmak için siyasal iktidar harekete geçti. Sonuç: Anayasanın aradığı referandumsuz değişiklik çoğunluğu oylamada çıkmadı. İş şimdilik yarım kaldı. Uygulanan yöntemde de bir gariplik var. Bakın nasıl. Yerel seçimleri öne almak için Anayasanın ilgili maddesi değiştirilmek istenmiyor. Anayasaya bir geçici madde ekleniyor ve yalnızca gelecek yerel seçimler öne alın-

yor. Demek ki hesap başka. Bir kerelik Anayasa değişikliği. Bunu da gördük çok yazık.

Cumhurbaşkanı yasayı geri gönderdi. Cumhurbaşkanı şöyle söylüyor: *“Kanunun gerekçesinde, mahalli idareler seçimlerinin yapılacağı dönemin zorlu kış şartlarına denk gelmesi sebebiyle seçim çalışmalarında ve vatandaşların seçimlere katılımında zorluklar yaşandığı belirtilerek, bu olumsuzlukları asgari seviyeye indirebilecek bir tarihte seçimleri yapmak gerektiği ifade edilmektedir. İncelenen Kanunun yayımlanması halinde, **değişiklik gerekçesinde belirtilen amacın aksine**, söz konusu hükümler doğrultusunda, bu defa da kış aylarında halkoylaması yapılması zorunlu hale gelecektir. Bu durumda ise, karşılaşılması muhtemel mevsim şartlarının halkoylaması çalışmalarını ve vatandaşlarımızın halkoylamasına katılımını olumsuz yönde etkileyebileceği ve ortaya çıkan bu sonucun değişiklik gerekçesiyle de çelişeceği görülmektedir.*

*Diğer taraftan, temel konularda yapılan halkoylamalarının halkın katılımını sağladığı ölçüde demokrasiyi güçlendireceği açık olmakla birlikte, başkaca bir içeriği ve amacı olmaksızın **sadece mahalli idareler genel seçiminin beş ay erkene alınması** amacıyla yapılan mezkûr Anayasa değişikliği için Anayasanın 175 inci maddesinin dördüncü fıkrasının gereği olarak halkoylamasına gidilmesinin, başta bütçe olmak üzere Devlete ve vatandaşlarımıza getireceği külfet ve ekonomik istikrara yönelik zarar riski de göz ardı edilemez.”*

Cumhurbaşkanı o kadar haklı ki. Diyor ki, ne mevsim koşulları ne de harcanacak para açısından değişiklikte ısrarda fayda yoktur.

Tutuklu milletvekillerinin sorunu çözülüyor. Oysa bunun için de Anayasa değişikliğine ihtiyaç var. Hazır Anayasa değiştirilirken bu sorun da çözülsün ya. MHP yerel seçim değişikliğine evet derken bu konuyu da şart koşamaz mı? Koşabilir elbet. Ya CHP'nin tavrına ne demeli. Tutuklu milletvekillerinin TBMM'de göreve başlamaları sağlanmadan yeni Anayasa çalışmalarına katılmayız demek o kadar mı güç? Hiç de değil elbet.

Adalet Bakanlığı kanalından gelen duyurular 4. Yargı Pake-tinin hazırlandığı yönünde. 3. Yargı Paketi sayısız yasada de-ğişiklik yaptı. Kazanımlar acaba ne kadar? Çizmeyi aşmadan ceza boyutunda kalayım. Yaratılan tablo hiç de iç açıcı değil. Dünyanın hiçbir ülkesinde göremezsiniz. Özel ağır ceza mah-kemeleri kaldırılıyor, fakat bu mahkemelerin gördükleri da-valara bakmaları yetkisi saklı tutuluyor. Bu mahkemeler kal-dırılıyorsa, bunun iki nedeni olabilir. Birincisi, mahkemelerin işlevi kalmamıştır. İkincisi, bu mahkemelerin ceza adalet siste-minde yeri olmadığı anlaşılmıştır. Oysa gelinen nokta farklı-dır. Bu mahkemelerin varlıkları bilinmeyen tarihe uzatılmıştır, çünkü baktıkları davaların ne zaman kesin hükme bağlanaca-ğını kestirmek mümkün değildir. Ayrıca yeni bir yapılanma içinde terörle mücadele mahkemeleri kurulmuştur. Bunlar da özel görevli ağır ceza mahkemeleridir. Bir de görevlerini yapan asıl ağır ceza mahkemeleri var. İşte size 3 farklı mahkeme. Bun-ların işlevi aynıdır. Teoride yargı birliği ilkesi der ki, bir ülkede aynı işlevi gören farklı mahkemeler olamaz. Ama bizde olur.

Okullar 4+4+4 yapılanmasıyla açıldı. Kargaşa sürüyor. Okul ça-ğına ermemiş çocukların ilköğretime başlatılmaları, ben yap-tım oldu, ile olur mu? Olmaz elbet. Uzmanlar karşı koyuyorlar. Fakat çocuklar okullu oldular bile. Bizim Memo da bir sürpriz-le ortaokullu olunca, neye uğradığını şaşırды. Yüzünden düşen bin parça, Daisy ile oynamaya bile vakti yok.

Vakıf üniversiteleri bu ülkenin yüksek öğretime çözüm mü olacak? Hiç sanmıyorum. Önce küçücük bir açıklama. Bu üniversiteler özel yasalarla kuruluyor. Parlamentoda böy-le bir üniversitenin kurulması görüşülürken, hiç mi ülkenin hangi dalda öğrenim görececek öğrenciye ihtiyacı olduğu düşü-nülmez. Sormak durumundayız. Yüksek Planlama Teşkilatı neyi planlıyor dersiniz? Güzel bir söz var. Herkes evinin önü-nü süpürürse, şehir temiz olur. Kendi evimin önünü süpürü-yorum ve diyorum ki, bu ülkede sayısı 70'e yaklaşan hukuk fakültesi olur mu? Olmaz elbet. Ama a-şam nerde ben nerde. **(Cumhuriyet,19.10.2012)**

Ceza Adalet Sistemi Ayağa Kalk!

Başlıktaki komut ne ifade ediyor? Amacı çok açık. Ceza adalet sistemini sorguya çekmek, bir başka deyişle, kendisinden hesap sormak istiyor. Bu hesap nasıl sorulabilir konusuna girmeden önce, kısaca ceza adalet sistemi nedir, nerede başlar, nerede biter, sorusunu açıklamak uygun olur. Bunu neden yapmalı? Bu sayfayı yalnız hukukçular okumadığı için ve sonraki açıklamalara belirginlik kazandırmak için.

Bir ülkenin ceza adalet sistemi denildiği zaman satırbaşları şunlardır:

- Ülkede suç olanla olmayanı ayıran açık ve seçik kurallar. Ceza hukuku teorisinde son gelişme suç koyan normda açıklık ve belirginlik ilkesi üstüne bina edilir. Suç normunun kapsamı ve içeriği hiçbir tereddüde yer vermeyecek nitelikte olmalıdır.
- Öte yandan ülkenin suç ve ceza politikası suçun kamu düzenini bozan en ağır fiiller olduğu gerçeğinden hareket ederek, ceza yaptırımını hak etmeyen fiilleri suç olarak düzenlememelidir. Bu, dar anlamda suçlar ve kabahatler için geçerlidir.
- Ceza adalet sistemi ceza yargılaması boyutunda ele alındığında, sistemin maddi gerçeği ortaya çıkaracak temellere sahip olması, çağın gereği olan insan haklarına, adil yargılanma hakkına, eksiksiz savunma hakkına dayanması gerekir.
- Bu açıdan bakıldığında, yargıç bağımsız olur; savcı güvenceli olur. Avukat hizmetini sağlam kurallar çerçevesinde görür. Bugün ülkemizde yargıç bağımsız değildir; savcı yeterli güvenceye sahip değildir. Avukatlıkta büyük eksiklikler ve aksaklıklar vardır.
- Çağdaş ceza soruşturması gerçeğin kendisi olan maddi gerçeği ortaya çıkarmanın ilk aşamasıdır. Bu faaliyet yürütülürken, özellikle deliller toplanırken, bunların hukuka

uygun olmaları kaçınılmazdır, çünkü hukuka aykırı deliller yargılamada kullanılamaz.

- Bir başka önemli nokta şudur: Her ülkenin ceza adalet sisteminde tutuklama kurumu vardır ve olacaktır. Bu kurumun varlığı inkar edilemez. Fakat kimin için, hangi koşullarda ve hangi sürelerde tutuklamanın söz konusu olacağına ilkelerinin ortaya konulması ve uygulanması şarttır. Son dönemde ülkemizde görülen, tutuklamanın ceza infazına dönüştüğü gerçeği, hiçbir yargılamanın adil yargılanma hakkına uygun olmadığına delildir.
- Çağdaş adalet sisteminde aynı nitelikteki fiiller için tek tür mahkeme kurulur. Bizde hali hazırda 3 tür ağır ceza mahkemesi var. Bunu kimse açıklayamaz.
- Konuyla bağlantısı nedeniyle söylemek gerek, birinci yargılama sonunda çıkan kararlar ikinci bir aşamada incelenir. Hukuka uygun olanlarla olmayanlar ayrılır ve gereği yapılır. Uzun söze gerek yoktur; bu ikinci yol istinaf değildir. İstinaf zaman kaybından başka bir şey sağlamaz; yalnızca adaleti geciktirir. İyi planlanmış bir temyiz yolu sorunları çözer.
- Ceza infazı da ceza adalet sistemine dahildir. İyi bir infaz sistemi suçlunun iyileştirilmesine dayanır. Bu nedenle ceza infazı bir öç alma ve acı çektirme mekanizması değildir. Uluslararası boyutta kabul edilen infaz ilkelerine uygun biçimde ceza çektirmek hukuk devletinin ödevidir.
- Ceza çektirmek, suçluyu dört duvar arasına koymak, bir cezacının geçmişte söylediği gibi, daha iyi bir yöntem bugüne kadar bulunamadığı için, uygulanmak zorundadır. Bu yapılırken, suçlunun özgürlüğünün ne ölçüde sınırlanacağına da açık ve seçik belirlenmesi kaçınılmazdır.

Bu kriterleri belirtmek istedim, çünkü bu ülkede yaşayan herkesin bunları süzgeçten geçirmesinde yarar vardır. Unutmamak gerekir ki, bir insanın ölüm orucuna yatması kolay bir şey değildir. Ülkeyi en iyi şartlar içinde yönetmek için kurul-

muş siyasal partilerde örgütlenen ve politikayla uğraşan insanlara bu konuda büyük görev düşer. Böyle bir davranışın nedenlerini ortadan kaldıracak olan düzeni sağlamak kendilerinden beklenir. Bu özellikle parlamentoda görev yapanlar için söz konusudur. (Cumhuriyet, 19.11.2012)

Türk Sporunda Neler Oluyor?

Hilmi Türkay ile söyleşi

H.T. : Sayın Hocam geçmişte de spor şefimiz rahmetli Ustamız Abdülkadir Yücelman'la zaman zaman söyleşirdiniz. Bu geleneği sizinle sürdürmek bize mutluluk veriyor.

E.Y. : Ben de kendisini rahmetle anıyorum. Onun sporumuza katkıları unutulamaz.

H.T. : Hocam, sizinle konuşacağımız o kadar çok konu var ki. Bilmem nereden başlamalıyız. İsterseniz yakın geçmişte spor kamuoyunu yakından işgal etmiş olan Şike Olayı ile ilgili gelişmeleri size sorayım.

E.Y. : Sizin de şahsen Cumhuriyet adına yakından takip ettiğiniz yargılamanın birinci aşaması tamamlandı. Mahkemenin kararı bazı sanıklar ve avukatları tarafından temyiz edildi. Şimdi dosya Yargıtay'da ele alınacak. Dosya yola çıktı. Hemen söyleyeyim bu uzun bir zaman alacak, çünkü bu dosyada artık tutuklu sanık yok. Tutuklu sanık olsaydı dosya öncelik alırdı. Ama bu mümkün değil. Dosya normal akışında sıraya girecek.

H.T. : Sizce bu ne kadar sürer ?

E.Y. : Nereden baksanız bu dosyanın Yargıtay aşaması 1 yıldan önce sonuçlanmaz. Unutmayalım ki, bu davada 93 sanık vardı ve 119 klasör belge birikti.

H.T. : Hocam, geçen hafta bu davayla ilgili bir başka karar çıktı. Hukukçu olmayanlar bunu tam olarak anlayamadılar. Bu konuyu aydınlatabilir misiniz ?

E.Y. : Tabii. Davaya bakan mahkeme bazı sanıklar hakkında değişik bir uygulama yaptı. Hemen söyleyeyim bu uygulamanın yasada yeri var. Mekanizma şöyle çalışır. Mahkeme sanığı yargılar, suçlu bulur ve cezasını belirler. Bu ceza 2 haptisten az ise ve sanık daha önce başka suç işlememişse, bu cezayı açıklamaz ve askıya alır. Bu karara itiraz edilebilir. Bu çerçevede itirazlar yapıldı ve itirazları inceleyen mahkeme(İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi) itirazları reddetti. Bu kararlar kesinleşti. Bu cezalar askıya alındığı için, bu sanıklar hapse girmez, fakat bu cezalar bir yerde bekletilir. Şayet aynı sanık 5 yıl içinde başka bir suç işler ve mahkum olursa, iki cezayı birlikte çeker.

H.T. : Size sormak istediğim bir başka konu şu. Türkiye hem olimpiyata hem de futbolda dünya kupasına talip olmak istiyor, ne dersiniz.

E.Y. : Bu konu yakın gelecekte daha da güncel hale gelecek. Hemen söyleyeyim. Sporu yöneten uluslar arası örgütlere kulak verirseniz, onların verdiği mesaj açık. Diyorlar ki, bu ikisi birlikte olmaz. Türkiye bu konuda bir tercih koymalıdır. Bu doğru bir yönlendirmedir. Bizim iştahımız bir yana, yeryüzünde başka ülkeler olduğunu da unutmamak gerekir. Hangisi olursa, bundan Türkiye büyük şeref kazanır.

H.T. : Hocam siz yetkili olsanız, hangi organizasyonu tercih edersiniz ?

E.Y. : Ben tabii olimpiyatı seçerim. Olimpiyat tüm spor dallarını kapsar ve kucaklar.

H.T. : Hocam, sizi tanıyan bir kişi olarak ifade etmek isterim, siz sporun tüm dallarını mümkün olduğu ölçüde takip edersiniz. Sizce öncelikle Türk futbolunun bir resmini çizer misiniz ?

E.Y. : Elbette. Ben gözlemlerimi aktarabilirim. Kanımca futbolumuz bugün için kötü bir dönemden geçiyor. Bunu yalnızca alınan sonuçlara dayandırmadan söyleyeyim, ülkemizde modern futbol açısından çok eksikler var. Futbolu o kadar yavaş ve ağır oynuyoruz ki, bu temponun başarı getirmesi zordur. Ayrıca, öncelikle teknik adamların bir gerçeği görme-

si ve oyuncularına benimsetmeleri şarttır. Futbol artık, deyim yerindeyse, ayakla oynanan basketbola doğru gidiyor. Bu yöntemdeki başarı bir takımın da başarı oranını ortaya koyuyor. Çok kısa süre önce kızlar 17 yaş altı dünya futbol şampiyonası oynandı Azerbaycan'da. Bazı maçları izleme fırsatım oldu. O yaşta "çocuklar" bile ayağa top oynamayı öğrenmişler. Bundan yalnızca kıvanç duyulur.

H.T. : Diğer spor dalları için neler söylersiniz ?

E.Y. : Gördüğüm kadarıyla bayan voleybolunda ve basketbolunda önemli gelişmeler var. Uluslararası düzeyde alınan sonuçlar bunun göstergesi. Bu başarılar sağlanırken bu dallara katkı veren firmaların rolleri inkâr edilemez.

H.T. : Hocam, teşekkürler.

E.Y. : İstirham ederim.(Cumhuriyet, 20 Kasım 2012)

"Muhteşem Süleyman"

Bir varmış bir yokmuş, yeryüzünün bir köşesinde bir yurt varmış. İnsanları çalışkan, zeki, gayretli. Bir beylikmiş bu insanların yaşadığı topluluk. Bir gün bir ana bir bebek dünyaya getirmiş, Osman adını vermişler ona büyükleri.

Osman büyümüş, serpilmiş, beyliğin yönetiminin başına o geçmiş. Aradan geçmiş bir hayli zaman. Olmuş bu beylik bir devlet, o zamanın deyimiyle. Adını da Osmanlı Devleti koymuşlar. Osmanlıya bir zaman sonra Anadolu dar gelmiş, atlamış Rumeli'ye. Yayıla yayıla gelmiş Osman'ın ahfadı İstanbul kapısına, başlarında Mehmet Sultan. İstanbul da artık Osmanlının olmuş, tabii ki bu zafere imza atan da Fatih Sultan Mehmet.

Sonraki günler Osmanlının yükselme, yayılma günleri, peş peşe gelen birbirinden başarılı padişahlarla. Osmanlı hükmedince üç kıtaya, devlet demek elbette yetmemiş, Osmanlı İmparatorluğu demek yakışmış bu büyük devlete.

Bu dönemde bir padişah geçmiş imparatorluğun başına, Sultan Süleyman namında. O öyle bir padişah ki, hem cengaver hem ince ruhlu, şiirler yazmış duygu yüklü, insanın gönül telini titreten, Muhibbi (sevenle ilgili) mahlasını(şiirdeki takma ad) kullanarak.

Osmanlı İmparatorluğu yaşadıkları ve yaşattıklarıyla kaldıktan sonra tarihin derinliklerinde, bir gün gelmiş, demişler ki bir grup insan yapmak uygun olur bir televizyon dizisi, Muhteşem Süleyman adında. Amaç hem tanıtmakmış bu büyük padişahı, hem de onun dönemini.

Hayli zamandır gösterilen bu dizi, ilk günden almıştır yerini bu platformda. İnsanların bu denli yakından izlemesi anlatılanları, doğal olarak getirmiştir eleştirileri de beraberinde. Kimi tarihçiler hatalar bulmuştur senaryoda, tarihi gerçekler bu değildir diyerek. Karşı taraf da vermiştir cevabını, bizim çektiğimiz bir belgesel değildir sözleriyle. Sanki belgesel dışındaki çalışmalarda tarihe aykırı şeyler yapılabilmemiş gibi.

Takvimler geçtiğimiz haftanın pazar gününü gösterirken, ülkenin başbakanı konuya dahil olmuştur. Bu dizide gösterilenlerle ne Kanuni Sultan Süleyman anlatılıyor ne de onun kişiliği, parlak günleri ve zaferleri. Osmanlı, bu dizide anlatılanların aksine, yalnızca padişah-harem çemberinde dile getirilenlerle ortaya konulamaz. Buna itirazım var, demiştir Başbakan Erdoğan.

Derken başlamıştır dört bir yandan açıklamalar ve değerlendirmeler, olumsuzuyla ve de olumsuzuyla. Bunları elbette süzgeçten geçirmek gerek. Ama ilkin bir başka nokta var ki, onu göz ardı edemeyiz. Başbakan bir gündem değiştirme ustasıdır. Bu kanıtlanmıştır, yakın geçmişte yaşanan örnekleriyle. Hele bu tavrın her zaman pazar günü açığa vurulması bir rastlantı olabilir mi? Olamaz elbette, o da planın bir parçası kanımca.

Geleyim tüm söylenenleri ve yazılanları süzgeçten geçirmeye kendimce. Öyle uç açıklamalar okudum ki, şaşmamak mümkün değil. Dizi tanıtılırken, anlatılanlar hayal ürünüdür,

deniyor. İnsafınıza sığınıyorum, bu nasıl bir hayal ürünüdür ki, eksiğiyle gediğiyle, Sultan Süleyman döneminde yaşanan tarihe kazanmış olguları temel alırken o dönemde görev yapan ya da olaylara dahil olan kişilerin isimlerinin ve sıfatlarının değiştirilmesine gerek dahi görülüyor.

Dizinin bir belgesel olmadığı tabii ki göz önüne bulundurulacaktır, fakat tarihi gerçekler karşısında bir dönemin resmi çizilirken, Osmanlının en başarılı padişahlarından biri olan kişinin saray ve hareminden başka konular da ön plana çıkarılsa daha iyi olmaz mı? Olur elbette.

Gönül Sohbet İster

İnsanlığın en önemli buluşunun ne olduğu tartışmasının içinden çıkmak elbette mümkün değildir. Bu çok büyük değişkenlikler gösterir. Fakat bunlar içinde yazının yeri de bir başkadır.

Bu giriş nereden aklıma geldi dersenez, zaman zaman sizlerle bazı şeyleri bu sayfada yazı aracılığıyla paylaşmam mümkün oluyor. Ülkede neler olup bitiyor, gözden geçiriyoruz.

Gündem gene yüklü. Gündem demişken, Başbakan Erdoğan'ın bir gündem değiştirme ustası olduğu gözlerden kaçmıyor. Zamanlama olarak da Pazar günleri. Başbakanın muradını anlıyoruz da onun her konuda peşine düşenlere ne demeli?

Gelelim biz son günlerde olup bitenlere.

Önce hiç dikkat çekmeyen bir konu. Kış geldi çattı. Ulaştırma Bakanlığı bir yönetmelik çıkardı. Buna göre araçlara kış lastiği takmak mecburi kılındı, 1 Aralık-31 Mart tarihleri arasında. Bu tavır güvenlik açısından vazgeçilmez. Yönetmelik yürürlüğe girdi, ertesi gün Bakan açıklama yaptı: "Bu mecburiyet yalnız ticari araçlar için." Niçin? Ticari olmayan araçları sürenlerin güvenliği önemli değil mi? Bu yaklaşım kabul edilemez. Unutmamak gerekir ki, kış lastiğinin niteliği kışın yaşanan

hava ve iklim koşullarına uygun üretilmiş olmalarında. Ayrıca sözünü ettiğim yönetmeliği okudum; iki araç sınıfı için bir ayırım yok. Bu yalnızca hukuki temeli olmayan, özel araç sürenleri görünüşte koruyan, fakat aslında tehlikeyle baş başa bırakan bir çözüm. Fakat doğru değil. Her fırsatta Türk insanı AB'den söz ediyor ya artık, dönüp bir AB ülkelerine bakın lütfen.

YÖK Yasasını yeniden yapma hazırlığı sürüyor. Bu, bir başka yazının konusu olacak. Ama hemen söyleyeyim, taslak buram buram merkezîyetçilik kokuyor, oysa tam tersi olmalı. Benim yuvam İstanbul Üniversitesi. Biz bu ocakta özerklik günleri yaşadık, şimdi yerinde yeller esen özerklik. Üniversitemize yeni rektör seçilecekmiş, atanacak desek daha doğru olur. Adaylara baktım, hepsi tıp fakültelerinden. Aday tespiti yapılırken sayısal çoğunluğa bakınca, başka bir çözüm olabilir mi? Olamaz elbet. Nerede eskinin her dönem bir başka fakültenin Hocalarından aday seçme yöntemi?

İlk ve orta öğretimde öğrencinin üniforma giyme mecburiyeti kaldırıldı. Üniforma sözcüğünün içinde iki sözcük var, biri üni(tek), diğeri(forma(biçim)). Bu tür giyim tarzının konulmasının bir temel amacı var. Üniforma okulda çocuklar arasındaki farklılığı kaldırmak için düşünülmüş ve uygulanmıştır. Bugüne kadar da kimsenin şikayeti olmamıştır. Bu konudaki gelişmeleri yaşayarak göreceğiz.

Hukuk cephesinde belirli bir hareketlilik elbette var. İşte birkaç satır başı.

“Anadilde savunma” sloganıyla bir yasama çalışması yürütülüyor, yakında sonuçlanacak. Yola çıkış amacı sanıkların kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri. Salt sanık hakları açısından bakarsak, adil yargılanma hakkının bir uygulaması diyebiliriz. Bu yöntem uygulanırken tercümandan yararlanılacaktır. Başka türlü olmaz. Tercüman inşallah sanığın meramını tam anlamıyla ortaya koyar. Ayrıca tercümana ödenecek olan parayı sanıktan almak ne oluyor ki? Hukukçu olanlar bilir, ceza adalet sisteminde devlet önce masrafı öder, sanık mah-

kum olur ve hüküm kesinleşirse, hükümlü bu masrafı devlete öder. Bu, 1929'dan beri (CMUK'nın yürürlük tarihi) böyledir. Bundan niçin vazgeçiliyor ki? Hatadan dönmek erdemdir.

Ülkenin ihtiyacı olmayan yeni Anayasa çalışması da sürüyor. Muhalefet partileri de değirmene su taşıyorlar. Oysa çözüm bellidir. Anayasada çağın gereklerine uygun özgürlük düzenlemelerini yaparsınız, konu kapanır.

Dokunulmazlıkların kaldırılması gündemde, zaten ne zaman düştü ki. Bir ülkede dokunulmazlıkların kaldırılması mekanizması işletilmezse, bu konuda temel ilkelere uygun tavır konulmaz ve dosyaların tümü için işlem yapılmazsa, sayısı bine yaklaşan dosya içinden, "aradan çekerek" dosya alma yöntemi düşünülürse, milletvekilinin kendisinin "dokunulmazlığımı kaldırın" dediği olaylarda dahi bu yöne gidilmezse, bu sorun biter mi? Bitmez elbette.

Bu yazıyı ilk kaleme aldığımda böyle bitiyordu. Sonra önemli bir gelişme oldu. Ajanslar şu haberi geçtiler: "Başbakan Tayyip Erdoğan'ın parti grubuna verdiği talimat doğrultusunda sadece terör değil, yolsuzluk ve yüz kızartıcı suçlarla ilgili dosyalar da "dokunulmazlıkların kaldırılması" çalışması kapsamına alındı."

Bu ülkemiz açısından önemli bir adımdır. Gelişmeleri bekliyoruz. (Cumhuriyet, 13 Aralık 2012)

Silivri'de Neler Oluyor?

Silivri'de hava kurşun kadar ağır. İnsanlar gergin, insanlar öfkeli, barut fıçısı adeta. Aralarında ayırım yapmaksızın yapılabilecek nitelermeler bunlar. Silivri'de çok önemli davaların görüldüğü bir ortamda herkes birbirinden şikayetçi. Öyle bir kargaşa yaşanıyor ki herkes kendini ifade edememekten rahatsız. Sanıklar niçin sanık olduklarının kendilerine anlatılmasını istiyorlar. Hele tutuklu olanlar yargılama sürerken cezalarının infaz edildiği düşüncesindeler. Avukatlar savunma görevini yapmalarına izin verilmediğini, mahkemelere meramları-

nı anlatamadıklarını dile getiriyorlar; yargıçların kendilerine yasaların sağladığı olanakları tam olarak kullandırmalarının peşindeler. Yargıçlarla savcılar ise sanıkların ve avukatların mahkemeye karşı olması gereken tavırları göstermedikleri ve işi zora soktukları kanaatindeler.

Böyle bir ortamda, sınırların zemberek misali gerildiği bir atmosferde adaletin gerçekleşmesi, ceza yargılamasında madde gerçeği, yani gerçeğin tam olarak kendisini bulmak mümkün olabilir mi? Olamaz elbet.

Oysa ceza yargılamasının ilkeleri ve kuralları bellidir. Her olay yasalarla önceden belirlenmiş bir süreçten geçer. Yabancı dillerde yargılama hukukuna “süreç hukuku” denilmesi bir rastlantı değildir. Bu sürecin yol haritası adım adım çizilmiştir. Yargılama işi buna göre yürütülür. Ancak haritanın yanlış okunduğu bir olayda doğru adrese varmak nasıl mümkün olmazsa, ceza adalet sisteminde de doğrulara, en kısa tanımlaması ile adalete ulaşamaz.

Bu işin satırbaşları nelerdir? İşte şunlar:

Yargılama, tabii yargıç ilkesine uygun olarak kurulmuş mahkemelerde, bağımsız ve tarafsız yargıçlarla, güvenceli savcılarla, yasaların verdiği hak ve yetkileri tam olarak kullanan avukatlarla yapılır. Bu sayılanlardan bir teki dahi sağlanmadığında, o yargılama ne hukuka uygun olur ne de adil.

Silivri’de görev yapan özel mahkemeler yakın bir geçmişte kaldırılmıştır, fakat gerçekte kaldırılmamıştır. Bir sistem düşünün ki, aynı yasanın içinde mahkemeleri hem kaldırıyor hem de görevinizi sürdürün, elinizdeki davaları bitirin diyor. Bunu kimseye anlatamazsınız. Ama bugünkü gerçek budur. Buna ek olarak bu mahkemeler baktıkları davalara yeni davalar ekliyorlar. Bunu biçim olarak davaların birleştirilmesi yoluyla yapıyorlar. Temelde birleşik yargılama sistemde vardır, fakat bu yöntem ömürleri biçilmiş, önlerindeki davaları sonuçlandırmakla sınırlanmış olan mahkemelerde uygulanmaz.

Ceza yargılaması faaliyetinin en çarpıcı aşaması duruşmadır. Duruşma, istisnalar dışında açık, tüm tarafların katılmasıyla sözlü olarak gerçekleşir. Yasalar duruşmanın senaryosunu yazmıştır. O kadar ki duruşmada her işlem sıralanmıştır, birinciden sonuncuya kadar. Bu konuda kargaşaya gerek yoktur, yasayı doğru okumak ve uygulamak yeterlidir.

Sanıklara önce suçlamalar anlatılmalıdır. Bunun için iddianame okunur. Sonra sanıkların sorgusu yapılır. Daha sonra deliller ortaya konulmalı ve tartışılmalıdır. Bu aşama son derece önemlidir, çünkü gerçeği ortaya çıkarmak için ispat konusunu çözecektir. Bu yapılırken her delil tek tek tartışılacaktır. Yargılamanın tüm tarafları her delil için düşüncelerini söyleyecek, değerlendirmesini yapacaktır. Bu yöntemde aksama olursa, yargılama sakatlanır.

Dosyaya girmiş delillerin tartışması bittikten sonra, mahkeme taraflara(savcılara ve avukatlara) bunların dışında tartışılmasını istedikleri deliller olup olmadığını soracaktır. Bu tavır bir açıdan varılacak sonucun adil olması için elzemdir, bir açıdan da adil yargılanma hakkını gerçekleştirmek bakımından.

Aslında belirtmem gerekir ki, Yargıtay özellikle uygulamada tevsii tahkikat(soruşturmanın derinleştirilmesi) adı verilen yukarıdaki sürecin bir davada gerçekleşip gerçekleşmediğini araştırmakta, bu konudaki aykırılıkları tespit ettiğinde, kararları bozmaktadır.

Kısaca çizmeye çalıştığım bu tablo içinde, Silivri’de yaşananlar dikkate alındığında, savunma tarafı delillerin tam olarak toplanmadığı, tartışılmadığı, işin aceleye getirildiği kanaatindeyim. Oysa aceleye gerek yoktur. Ülkemiz için olağanüstü önem taşıyan bu davalarda, “duruşma salonları kargaşa ve çekişme ortamları değildir, aksine hak ve adaletin dağıtıldığı platformlardır” yaklaşımını ortaya koyacak tavırları, yargılamayı gerçekleştiren yargıçlardan, savcılardan ve avukatlardan beklemek bu ülke insanının hem hakkıdır hem de beklentisi.

Son söz: Yazımı okuyan hukukçular “Hocam biz bunları zaten biliyoruz” diyebilirler. Onlara iki sözüm var. İlki, ben bu yazıları bu ülkenin hukukçu olmayan insanlarını aydınlatma çabası ile yazıyorum. İkincisi, yargılamada görev yapan hukukçuların tümü yukarıdaki ilkelere uydukları takdirde, bundan herkes kârlı çıkar. (Cumhuriyet, 21 Aralık 2012)

Elveda Özerk Futbol.....

Takvimler 1991’in sonbaharını gösteriyor. Şenes Erzik TFF’nin Başkanı. Mehmet Ali Yılmaz Spordan Sorumlu Devlet Bakanı. Bendeniz de TFF’nin Başkanışmanıyım. Bir gün Şenes Başkan bana düşüncesini açıyor, özerk futbolu yaratalım, bir reforma imza atalım diyor. Biz bir grup hukukçu TFF çatısı altında çalışıyoruz, konunun satırbaşlarını tespit ediyoruz. Türk futbolunun özerklik yolu açılıyor. Taslağı kaleme alıyorum. Devlet Bakanımız o tok sesiyle öyle bir kucak açıyor ki konuya, iş bir anda hızlanıyor ve 1992’in Temmuzunda TFF’nin Kuruluş Yasası çıkıyor; Eylül ayında da ilk genel kurul yapılıyor. Genel kurulu Bakanımız yönetiyor. Bu, konuya verdiği önemi gösteriyor.

Bu yasayla ülkemiz bir ilke imza atıyor. Türkiye, futbolunu yasayla yöneten ilk ülke oluyor dünya ölçeğinde. UEFA’cılar ve FIFA’cılar şaşkın, bu modeli alkışlıyorlar.

Yasanın hedeflerine ve amaçlarına gelince, ülke futbolunu demokratik bir platforma oturtmak, futbolun yönetimini futbol adamlarına bırakmak. Onların özgür iradeleriyle ortaya koyacakları sonuçları hayata geçirmek, özetle Türk futbolunu ileriye götürmek.

Bu yapılanma içinde futbol TFF’nin çatısı altında yönetilirken, futbolun tüm kesimlerinin seslerini duyuracakları bir dünya yaratmak ve bu çokseslilikle, siyasal yaklaşımlardan ve politikacılardan uzak bir dünyada, futbolun en sevdiğim tanımlaması ile, yeşil çimler üstünde bir şölen yaşamak ve yaşatmak.

Bu dünyanın solmaması gereken çiçeği özerklikti, yöneticisiyle, hakemiyle, denetçisiyle, Tahkim Kurulunda görev yapan hukukçusuyla. Amaç buydu, o çiçeği soldurmamaktı hedef.

1992'den bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Politikacı elini hiç çekmedi ki bu dünyadan. Bugünlere geldik, insanı üzen günlere, o çiçeğin soldurulduğu günlere.

Şimdi diyorum ki, ilerde Türk futbolunun tarihi yazıldığında, Devlet Bakanı Mehmet Ali Yılmaz ve Şenes Erzik Başkan elbette hak ettikleri alkışı ve övgüyü almalılar, şayet bu dünyada vefa var ise. **(Cumhuriyet, 31.12.2012)**

Özgürlük-Özlem-Ceza Yargıçlığı

Özlemek ne güzel bir sözcüktür. İçinde duygu vardır, sevgi vardır, heyecan vardır, beklenti vardır. Daha başka güzel şeyler de vardır.

Özlemek söz konusuysa, insanın elinde olmayan, kavuşmak istediği değerler söz konusudur. Bunlar elbette çok çeşitlidir. İnsanın özlediği ve değer verdiği şeye göre değişir. Sevgiliyi özlemek, ona kavuşmayı dört gözle beklemek, gün hatta saat saymak. Eskilerin deyişiyle vuslat ne yüce bir duygudur, hiçbir şeye değışilmeyecek kadar ulvi.

Her ne nedenle olursa olsun, özgürlüğü elinden alınmış kişinin özlemini kim anlayabilir, kim o kişinin iç dünyasını okuyabilir ki. Böyle bir insanın çevresi dostları, arkadaşları ve sevdikleriyle kuşatılmış olsa dahi, onun içinde fırtınalar kopar, özlemin yarattığı fırtınalar, yeryüzündeki en gelişmiş sismografların dahi ölçmeye güçlerinin yetmeyeceği boyuttaki fırtınalar.

Bunları düşünürken aklım bir noktaya takıldı. Özgürlük-özlem-ceza yargıçlığı üçgenine. Topluma hizmet kavramı gündeme geldiğinde, her tür hizmet elbette değerlidir. Ama değerlinin de değerlisi olduğunu kabul etmek de bir erdemdir. Bu bağlamda insanların özgürlüklerini ellerinden alan, sonra

bunu onlara iade eden ceza yargıçlarının yeri önemlidir. Ceza yargıçlarından beklenen adalet diğer yargıçların adaletlerinden önde gelir, çünkü temelinde özgürlük vardır. Çağlar boyu düşünürlerin her zaman vurguladıkları ve insanların da artık bilgi dağarcığına yerleştirdikleri düşünce ne denli yüce bir düşüncedir. İnsan özgürlüğünün değerini onu kaybedince anlar. Bir hükümlünün ya da tutuklunun cezaevinin kapısını açıp çıkamaması ile açıp çıkması ve gökyüzüne bakarak bulutları ya da güneşi selamlamasının yerini ne tutabilir ki.

Bugüne kadar hocalığını yaptığım binlerce öğrencimin içinde tabii ki ceza yargıçlığı görevini yapmış olanlar ve halen yapmakta olanlar çok büyük sayıda. Onlara okul sıralarında işlerinin çok zor olacağını, “özgürlük kuyumculuğu” yapacaklarını dilimin döndüğünce anlatmaya çalışmışımdır.

Son dönemde özgürlük-özlem-ceza yargıçlığı üçgeninde sıkıntılar var, büyük sıkıntılar. Bunlar elbette aşılabılır. Yasaları insanlar yapar, toplumda düzeni sağlamak için. Yasaları yine insanlar uygular, doğruyu yanlıştan ayırmak için; suçluyu suçsuzdan ayırmak için. Adalet terazisi doğru tartar, terazinin sapı tam olarak kavranırsa ve bir yana eğilmezse. Bunu yapmak zor olmasa gerek.

Üç gün önce gazetede yeni ceza ve tutukevlerinin yapılacağını, mevcutların yeterli olmadığını okuduğumda içim sızladı. Bunların sayısını artırmak yerine, yasalarımızı özgürlük-özlem-ceza yargıçlığı üçgeninde gözden geçirsek, buralara gönderilecek insanları belirlerken ceza yargıçlarımız hassas ölçülerle hareket etseler daha güzel olmaz mı? Adalet yüce bir kavramdır, her olayda aranır elbet. Her yasaya uygun karar adil değildir. Adalet, sonucu insanların önce akıllarında, sonra vicdanlarında tartarak buldukları ve içlerine sindirdikleri bir limandır, asude bir liman. O limanda herkes konaklamak ister.

Konuya ceza adaletinin penceresinden bakarsak, bu limanı inşa edecek ceza yargıçlarıdır. Onlar buraları inşa ederlerse, o zaman devletin ceza ve tutukevleri inşa etmesine gerek kalmaz.

Son söz: İnsanoğlu her türlü şartta umut etmekten vazgeçmemelidir. 2012’de bu açıdan beklentilerimize kavuşamadık. 2013 gel ve bizi şaşırt lütfen. (Cumhuriyet, 1 Ocak 2013)

Arena demek ne kadar doğru?

Futbol liglerine ara verilince, gazetelerin spor sayfalarında bir rahatlama oluyor. Bu da o dönemde bazı noktalara değinme fırsatını yaratıyor. Bu Cumhuriyet için de böyle.

Çok eskiye dayanmasa da, batıdan başlayarak gelen bir akım var. Bu akım spor alanlarına ve açık havada yapılan müzik gösterilerinin yapıldığı yerlere arena adının verilmesi olarak ortaya çıkıyor. Bunları uzun boylu örneklemeye gerek yok. Özellikle Almanya’da kulüpler spor komplekslerine bu adı uygun görüyorlar. Biz de TT Arena ile bu moda uyduk.

Türk Dil Kurumunun sözlüğü arena için şu karşılığı veriyor: boğa güreşi, yarış, oyun vb. gösteriler yapılan alan; siyasi çekişmelerin geçtiği yer. Bu yazının konusu siyasal içerikli değildir. Bu nedenle ikinci tanımını bir kenara bırakabiliriz.

Konu spor alanlarına gelince, arenada spor karşılaşmalarının yapıldığı bir gerçektir. Ancak, eski Yunan’da ve Roma’da arenalarda gladyatörlerin kılıçları ile bu alanlara çıktıkları ve dövüştükleri yerlermiş. Hatta arenada dövüşmenin ceza olarak öngörüldüğü de tarihin kaynaklarında yer alıyor. Gladyatör terimi gladius’tan geliyor, yani kılıçtan. Bu kılıç onun canını kurtarır ya da canına mal olur. Bir gladyatörün canı kralın ya da imparatorun başparmağının ucundadır. Parmak aşağı inerse, ferman ölümdür; yukarı çıkarsa, ferman canın bağışlanmasıdır.

Sözü fazla uzatmama gerek yok. Eski çağlarda arenalar bir açıdan da kanın aktığı, ölümün kol gezdiği yerlerdir. Bu nedenle çok da makbul alanlar olarak benimsenmemelidirler.

Günümüzde, bütün bunları bir kenara koyarak, spor alanlarına ve komplekslerine arena adını vermek bence hiç de uygun

değil. Yukarıda sergilemeye çalıştığım tablo içindeki düşünceleri çağrıştırmayacak olan, barışı, temiz sporu, centilmenliği, fair play'i akla getirecek isim/isimler bulmak o kadar mı zor. Bence hiç değil.

Ülkemiz AB ile bütünleşmek istiyor ya, bu kez biz onlara örnek olalım, arenalardan kurtulalım, ne dersiniz? (**Cumhuriyet, 9 Ocak 2013**)

Utanmak İçin

Son dönemde futbol sahalarımızı bir utanç abidesi kapladı. Bunun adı (yazarken iğreniyorum) tükürmektir. Bu fiilden ya rakip oyuncu ya da maçın hakemi/hakemleri nasibini alıyor. Ayrıca bir tespit daha. Son dönemde kamuoyunu işgal eden olayların failleri yabancı futbolcular. Bunlara hadlerini elbette hukuk bildirecektir.

Spor sahalarının da disiplin hukuku var elbette. Bu konudaki kurallar hem düzeni sağlayacak, hem de aykırı eylemleri cezalandıracaktır. Bunun için öngörölmüş mekanizmaların çalıştırılması yeterli olacaktır. Bu konuda istenen sonuçların alınabilmesi için, yetkili kurulların işine kimsenin müdahale etmemesi, talimat, telkin ve tavsiyede bulunmaması yeterlidir. Ülkemizde kısa süre önce Fenerbahçeli futbolcunun olayında kötü bir örnek, ne yazık ki yaşandı.

TFF'nin disiplin kurullarında, tahkim kurulu da dahil, hukukçular görev yaparlar. Onların görevi bu bağlamda yargıçlıktır. İyi yargıç, önüne gelen uyuşmazlığı çözerken, hukukun kurallarını ve delilleri terazinin bir kefesine koyar; öteki kefesine de vicdanını, adalet duygusunu yerleştirir. Sonra tartar ve sonucu açıklar. Bu, olması gerektir. İyi hukukçudan beklenen de bu tavidir.

Bu yazıyı niçin yazdım? Bugün TFF çatısı altında sözünü ettiğim kurullarda görev yapan hukukçuların çoğunun, Hocaların sevdiği terimle, diplomalarında imzam var. Bu nedenle onlardan yukarıda kısaca çizdiğim resimdeki tavrı sergileme-

lerini beklemek hakkımdır diye düşünüyorum. Ayrıca bu beklenti bu ülkenin her ferdi de kuşkusuz tek tek hak eder.

Bugün görevdeki meslektaşlarıma son sözüm şudur: Sizden önce TFF’de görev yapan Prof. Dr. Sait Güran, Av. Talay Şenol, Av. Türker Arslan başta olmak üzere, tüm yetkililer öyle bir tavır sergilediler ki, kendilerine kimse talimat vermeyi, telkin ve tavsiyede bulunmayı akıllarından bile geçiremediler, çünkü onların “mührü” geri vereceklerinden o kadar emindiler. (Cumhuriyet, 30 Ocak 2013)

UEFA’nın Fenerbahçeye Verdiği Cezanın Yorumu

UEFA, Fenerbahçeye Avrupa Kupası maçı olan Bate Borisov maçı için Şükrü Saraçoğlu Stadında seyircisiz oynama cezası vermişti. Bu maç oynanırken stadın dışından içeri meşaleler(UEFA’nın futbol deyimi ile: Bengal Ateşleri) atıldığı için, UEFA Disiplin Kurulu Fenerbahçeyi yeniden cezalandırdı. Yeni ceza kulübün kendi evinde oynayacağı ilk UEFA maçını seyircisiz oynamaktır. Fenerbahçe bu cezayı 14 Mart 2013 tarihinde oynayacağı Viktoria Plzen maçında çekecektir.

Fenerbahçe bu olay nedeniyle bundan sonra katılma hakkı elde edeceği UEFA maçlarından ihraç cezası ile de cezalandırılmıştır. Ancak bu ceza 2 yıllık bir denetim süresi ile ertelenmiştir.

Fenerbahçeye ayrıca 60.000.- Euro para cezası da verilmiştir.

Kararın özü budur.

Kararın yorumuna gelince şu noktalar öne çıkar:

1. Fenerbahçenin aynı sezon içinde 2 UEFA maçında ceza alması, UEFA’nın disiplin kuralları gereği cezanın ağırlaştırılması sonucunu doğurur. Bu, genel anlamda disiplin hukukunun normal bir sonucudur, çünkü disipline aykırı eylemlerin tekrarı söz konusudur. UEFA bu tekrarları takip eder ve cezaları ağırlaştırır.

2. UEFA'nın bu olayda Fenerbahçeye UEFA kupalarından ihraç cezası verdiği de kararda yer almaktadır. UEFA bu sonucu askıya almıştır. Bu cezanın ertelenmesidir. Fakat Fenerbahçe 2 yıllık bir gözetim süresi geçirecektir. Bunun anlamı şudur: Fenerbahçe bu süre içinde yeni disiplin suçu işlediğinde, erteleme hükmü kalkacak ve Fenerbahçe UEFA kupalarına katılmaktan yasaklanacaktır.
3. UEFA, kararında Fenerbahçe için takdir hakkını kullanmıştır ve ertelemeye gidilmiştir. Bu takdir hakkı kullanılmamış olsa idi, Fenerbahçe bu sezonda yasaklanabilirdi ve 14 Mart'taki maçı da oynayamazdı. **(Cumhuriyet, 1 Mart 2013)**

Sevgi ve Aşk Üstüne.....

Hocam Prof.Dr.Aydın Aybay'ın anısına

Sevgi nedir diye aklımdan geçirirken, sözlüğe bakayım dedim. Şöyle bir tanımla karşılaştım. "İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygudur." Dilbilimciler böyle bir tanımda birleşmişler. Tanımın içinde neler yok ki. İnsan, bir şeye ya da bir kimseye yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelmeli, böyle bir duygu taşımalı. Kişiyi gösterilecek olan sevgide o denli çeşitlilik olabilir ki. Annebaba sevgisi, kardeş sevgisi, arkadaş sevgisi en başta gelenler tabii. Tanımda geçen "şey" kavramının çerçevesini çizmek de hayli zor olsa gerek. Doğa sevgisi, okuma sevgisi, spor sevgisi gibi.

Sabırsızlananlar elbette gözümünden kaçmıyorlar. Karşı cinse duyulan sevgi, nereye girer, sorusunu gözlerden okumam o kadar kolay ki. Ama, ben ona sevgi demem, aşk derim. Aşk bambaşka bir şeydir. Aşk, insanın ayağının yerden kesilmesidir; beyin hücrelerinin tıkanması, tek bir ekseninde dönmesi, yalnız bir yüzü hatırlaması, onsuz bir yaşam düşünememesi, geceleri uyuyamaması, kan ter içinde yatakta dönmesi, bir sağa, bir sola. Dünyanın tüm koyunlarını sayması, fakat yine de fal taşı gibi açık, kızarmış gözlerle tavana bakması.

Kimse kusura bakmasın ama, bu duygu bir kimseye duyulan ilgi ve bağlılık göstermek değildir. Bunun adı aşktır, bunun tanımı da yapılamaz. Aşk yalnızca yaşanır. O, kendiliğinden gelir, yüreğin baş köşesine oturur. İlk görüşte aşk, dedikleri nasıl anlatılabilir ki. Böyle bir duyguyu anlatabilecek insanoğlu var mıdır yeryüzünde? Yoktur elbet. Aşkın dehayla, bilgiyle, eğitimle, öğrenimle bir ilgisi yoktur ki anlatılabilsin.

Aşkın da türleri var kendi içinde. Tatlı aşklar, acı aşklar, kahreden aşklar, ölümcül aşklar, yasak aşklar. Tüm bunlar bu dünyada yaşanarak ortaya çıkmış anlatımlardır. Bunlar planlı, programlı olaylar hiç değildir. Yaşamın döngüsü içinde karşı karşıya kalınıveren olgulardır aşklar.

Dilbilimciler bence çok yanılıyorlar. Aşkı, aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, olarak tanımlayınca. Hepsi bu mu aşkla sevgi arasındaki fark. Aşırılık mı yalnızca. Hiç de değil. Aşk, dozu yüksek sevgi değildir. Aşkı aşırı sevgi ile açıklamak istemek, aşkı küçümsemek olur, aşkı önemsizleştirmek olur. Oysa aşk o denli yücedir ki, hiçbir tanıma sığmaz. Ama elden ne gelir ki, dilbilimcilere bir tanım yapınız, biz bunu sözlüğe yerleştireceğiz, denildiğinde, sevgi ile aşk arasında bağlantı kurulmuş ve “doz uyarı” yapılmıştır. Bu yaklaşımla da aşkın o engin, o yüce, o ulaşılmaz etkisi de kaybolmaya itilmiştir adeta.

Ama, insanoğlu asla cesaretini yitirme, sev, sevil, âşık ol, ayakların yerden kesilsin, ne çıkar. Ben de âşık oldum, sevdim, ölesiye sevdim, demek gibi yüce bir duygu var mı bu dünyada?

Bu ülkenin insanının sevgiye ve aşka başka ülkelerin insanlarından çok daha fazla ihtiyaç duydukları gerçeği karşısında, çoğu şeyi istesek de, çabalasak da başaramıyoruz ne yazık ki. Böyle bir acı gerçekle karşı karşıyayız.

Bari, sevmeyi, âşık olmayı başaralım, ne dersiniz?

(Cumhuriyet, 12 Mart 2013)

Tarih Tekerrür Etsin

UEFA'da kur'alar çekildi, Galatasaray'ın rakibi Real Madrid. İlk bakışta insanı tedirgin eden bir yanı var bu eşleşmenin. Real Madrid bir dünya devidir futbol dünyasında. Bu olayın bir yanı. Bir de öteki yanı var. Bugün kuraya katılan 8 kulüp de aynı yolu kat ederek geldiler. Bu nedenle aralarında bir fark yok. Bundan sonra ne olur? Bu sorunun cevabı nisanın ilk on gününün sonunda verilebilecek.

Önce duygusal bir yaklaşım. Galatasaray zoru başarmak için tüm gücünü ortaya koyacaktır. Bu teknik ve idari planda ortak bir çalışmayı gerektirecektir. Galatasaray Kulübü bu olayları geçmişinde de çok yaşadı.

Örnek mi? Yıl 2000. UEFA'nın düzenlediği süper kupa maçında Real Madrid ile Galatasaray karşılıklı geldi. Galatasaray maçı 2-1 kazandı ve Avrupa'nın o yıl en büyüğü oldu. Tarih neden tekerrür etmesin ki. Sporda da başarı önce inanmaktan geçer, bunu unutmamak gerekir.

Bu düşüncelerime karşı, ama Real Madrid'in "devleri" var diye düşünenlere diyorum ki, Galatasaray'ın da devleri yok mu?Var elbette. Son transferler bunun ispatı değil mi?

Her şey bir yana. Sporda son söz sahada söylenir. Bizim de söylenecek o kadar çok sözümüz var ki.

TBB Genel Kurulu'na Doğru

25-26 Mayıs'ta Türkiye Barolar Birliği (TBB) genel kurulu toplanacak. Bu toplantı önemli, çünkü TBB'nin yeni yönetimi belirlenecek. Bu genel kuruldan Türk hukuku adına, avukatlık mesleği adına, avukatların ülke sorunlarına sahip çıkmaları ve seslerini duyurmaları adına, beklentilerimiz var.

Bu vesileyle hukuk uygulamasında kamuoyunu derinden rahatsız eden konulara kısaca değinmek istedim.

Türk insanı bir şeyin farkında olmalı. Ülkemiz artık ceza soruşturmaları ve buna bağlı olarak ceza davaları ülkesi. Bu

uzunca zamandır böyle. İster gazete okuyucusu olun, isterse-
niz internet üzerinden güncel olayları izleyin, her satırda kar-
şınıza çıkacak olan bu husus değişmez. Savcılık filan kişi/kişi-
lerin ifadesini aldı; filan mahkemede dün yapılan duruşmada
şunlar şunlar oldu. Hele “Silivri davaları” adı verilen yargı-
lamalarda yaşananlar Nasreddin Hoca'nın kar helvasından
beter. Bunu ne yapanlar beğeniyor olmalı ne de yemeleri için
kendilerine sunulanlar.

Ceza sisteminin yapı taşları

Oysa bu böyle olmamalı. Ceza adalet sisteminin yapı taşları
bellidir ve bunlar kaya gibi sağlamdır. Kurallar önceden ko-
nulmuştur ve herkes için bağlayıcıdır. Hatta toplumun gözü
önünde yaşanması planlanmış olan duruşma devresi, bu ko-
nuda teorisyenlerin sevdiği bir terimle, bir törendir. O törenin
her adımı bellidir, aynen Amerikan filmlerinde gördüğünüz
nikâh törenlerinde olduğu gibi. Tören aslında bir disiplinin de
göstergesidir. Bu disipline herkes uymak zorundadır.

Bu sayfada yayımlanmasını düşündüğüm her yazımı ka-
leme alırken kendime bir doğrultu veriyorum. Bu yazı yalnız
hukukçulara hitap etmeyecek, bunu unutma diyorum. Bu bağ-
lamda bu ülkenin insanının bilmek hakkıdır ki, daha bizim
duruşma salonlarımızda kim nerede oturacak, kim ne zaman
ayağa kalkacak, bu bile tartışmalara neden oluyor. Bu tartışma-
lara hiç gerek yoktur. Sanığı ve şikâyetçiyi avukatlarıyla yan
yana oturtursunuz, sanık ya da şikâyetçi onlara danışılar ve
beyanda bulunurlar. Kalabalık davalarda bu nasıl olacak, soru-
sunu duyuyorum. İşte çözüm: Sanık sorguya çekilirken ya da
şikâyetçi beyanda bulunurken bu formülü hayata geçirirsiniz,
hiç yoktan iyi olur.

Yargıçların tutumu

Çoğu yargıç duruşmada avukatları ayağa dikmeye pek
meraklıdır. Bunu yaparken mahkemenin otoritesini göstermek
amacı başköşede. Yukarıda tören dedim, tören disiplini dedim,
işte uygulaması. Yasaya bakıyorsunuz, hüküm (son karar)

verilirken herkes ayağa kalkar diyor. Demek ki avukat da kalkacak. Onun dışında bir mecburiyet yok. Ama gelgelelim, nice yargıç kalktın-oturdun tartışmasında disiplin mekanizmasını işletmeye kalkıyor. Bu tavırlar yanlıştır.

Silivri’de havalar nasıl diye sorarsanız, hava kurşun gibi ağır, ortalık toz duman. Herkesin kendi doğrusu var, üst tarafı lafügüzaf (saçma sapan söz). Kimse karşısındakini ne dinliyor ne de onun söylediklerine değer veriyor. Peki bu neden kaynaklanıyor? Sanıyorum “karşılıklı güven eksikliğinden”. Oysa, adalet dağıtılan yerler olmaları kaçınılmaz olmaları gereken mahkemeler ve duruşma salonlarında görev yapan tüm unsurlar önce muhataplarına güvencenekler, sonra yasaların kendilerine biçtiği rolü oynayacaklar ve adaleti arayacaklar. Her kafadan bir ses çıkarsa hiçbir yere ve amaca ulaşamaz. Bir kez daha vurgulamak isterim, güven eksikliği her ortamı karıştırmaya yeter de artar bile.

Çözüm nedir ve nerededir? Sözü uzatmaya hiç mi hiç gerek yoktur. Önce karşılıklı güven, yasalara ve hukuka saygı, sonra hakkına razı olmak hak arayanlar için, yetkisinin sınırlarını bilmek ve onları aşmamak hak dağıtanlar için. Bu düzlemde yaşanır ve yaşatılırsa olay, ortalık süt liman, sessizlik egemen olur.

Asarım keserim tavrı

Yakın planda resmin kareleri nelerdir? Yargıçlar ve savcılar, terimi bağışlayınız, asarım, keserim, duruşma salonundan atarım tavrını bırakacaklar, yasanın kendilerine verdiği disiplini sağlama görevini yerine getirirken uygun olan durumlarda disiplin yaptırımlarını da uygulayacaklar.

Avukatlar savunma ayağında meramlarını tam ve eksiksiz anlatabilmek için, stratejilerini iyi kuracaklar, anlattıklarıyla hedefi on ikiden vurmaya çalışacaklardır. Zamansız ve gereksiz anlatımların ne kendilerine ne de savundukları kişilere bir yarar sağlamayacağını dikkate alacaklardır. Unutmamak gerekir ki, duruşmada çok konuşmak, iyi hukukçuluğun göstergesi

değildir. Önemli olan kişinin sözlerinde ne kadar “iyi hukuk” olduğudur.

Bu bağlamda sanıklar elbette birinci derecede önem taşırlar. Öyle ya, her şey sanık adı verilen kişinin yarattığı iddia edilen bir olaydan kaynaklanır. Bu nedenle sanığa da meramını anlatma olanağının sağlanması kaçınılmazdır. Her sanık açısından her ceza davası haksız, yersiz ve mesnetsiz açılmış bir davadır. İnsan psikolojisinin bir sonucudur bu düşünce ve duygu ağı. Böyle bir ortam içinde, olay ceza adaleti boyutunda öyle yaşanmalı ve yaşatılmalıdır ki, sonuçta her sanık, ben bu sonucu hak ettim, demelidir.

Son söz: Yargılamanın süjeleri olan herkes bir “iç muhasebe” yaparsa, yolun yarısını geçmişiz demektir. Bu düşüncelerle TBB genel kuruluna başarılı çalışmalar diliyorum.

(Cumhuriyet, 23 Mayıs 2013)

İşte UEFA'nın Yol Haritası

Türkiye 3 Temmuz 2011 sabahına şike yangıyla uyandı. Futbol süper liginde oynanan maçlarda şike yapıldığı ile ilgili savcılık soruşturması başladı. Çok sayıda kulüp yöneticisi ve görevlisi tutuklandı. Ceza davası görüldü. Mahkeme cezalar verdi. Dosya şimdi Yargıtay'da savcılık incelemesinde.

Olayın futbol disiplini ayağında TFF konuya eğildi. Soruşturma açıldı. Sonuçta TFF sorunu doğru çözemedi. Kulüpler suçsuz, yöneticiler ve görevliler suçlu. Hukukta böyle şey olmaz. Bilinmek gerekir ki, suçu ve disiplin suçunu gerçek kişiler işler, onların eylemleri ile bağlı oldukları tüzel kişiler arasında ilgi kurulduğunda, tüzel kişiler de cezalandırılır. Şike olayında gerçek kişiler suçluysa, kulüpler de cezalandırılmak gerekirdi. Onlar suçlandıkları eylemleri kulüpleri için işlemişlerdir. TFF, mahkemenin Yargıtay'dan geçerek kesinleşecek kararını beklemeden sonuç çıkardı. Büyük bir hata yaptı.

Bu satırları kısa bir hatırlatma yapmak için yazdım.

Güncel konu UEFA'nın Fenerbahçe ve Beşiktaş hakkında önceki gün verdiği karar. Bu karar hukuk adına, UEFA adına yakışmayacak bir sonuç. Neden mi?

UEFA bünyesinde disiplin konuları ilkin Kontrol ve Disiplin Komitesi adı verilen kurulda ele alınır ve sonuca bağlanır. Bu komite dosyayı incelemesi için müfettiş görevlendirir, müfettiş raporunu yazar ve Kurulun önüne koyar. Olayda da böyle oldu.

Sonra, UEFA'da yaşanmamış bir olay yaşandı. Komite her iki kulübe ceza verdi. Fakat haklarında disiplin soruşturması açılmış bulunan kulüp yöneticileri ve görevlileri için müfettişten ek rapor istedi. Böyle bir şey olamaz. Gerçek kişilerin suçları ortaya konulmadığına göre, kulüplerin suçluluğu nasıl, hangi dayanaklarla ve delillerle sabit görüldü? Bu sonuç UEFA'ya yakışmadı, çünkü bir hukuk garipliği var bu işin içinde. Unutmamak gerekir ki, olayın konusu şikedir ve bu konu gerçek kişiler-kulüp ilişkisi bağlamında gerçekleşebilir ve birlikte aydınlatılması kaçınılmazdır.

Şimdi ne olacak?

UEFA bünyesinde spor mahkemesi var. Bunun adı Tahkim Kurulu. Bu kurulda, Kontrol ve Disiplin Komitesinin aksine, yalnız hukukçular göre yapar. Ayrıca belirtmem gerekir ki, bugüne kadar UEFA bünyesinde gördüğüm ve yaşadığım olaylardan çıkardığım bir sonuç olarak, bu kişilerin klas hukukçular olduklarını da söylemek uygun olur.

Kulüplerimiz elbette Tahkim Kuruluna başvuracaklar, duruşmalı inceleme isteyecekler ve meramlarını duruşmada anlatacaklardır. Kanımca Kurul önündeki savunma yukarıda açıklamaya çalıştığım hukuk fiyaskosunu ortadan kaldırmak temeline dayandırılmalıdır. Tahkim Kurulu bunu bilir ve anlar. Umarım ki önceki kararı kaldırır ve Disiplin Kurulunun olayı tümüyle yeniden değerlendirdikten sonra, yeni bir karar vermeleri biçiminde temellendirirler.

Son tahlilde bu olay CAS adı verilen ve UEFA'nın da tabi olduğu spor mahkemesinde biter.

Son sözüm şudur: Her iki kulüp için de öncelikle spor alanında gerçeğin ortaya konulması temel amaçtır. Ancak unutmamak gerekir ki, kulüplerin bu olay nedeniyle UEFA bünyesinde uğrayacakları zarar da kulüplerin tüm hesaplarını alt üst edecektir. Olayın bu yönü de önemlidir. **(Cumhuriyet, 29 Haziran 2013)**

Dağ fare doğurdu !

UEFA'nın Tahkim Kurulu kararı açıklandı. Her iki kulüple ilgili karar için söylenebilecek olan en öz söz şudur: Dağ fare doğurdu.

Gönül isterdi ki, Tahkim Kurulu Disiplin Kurulunun hukuka kesin aykırı kararlarını bozsun, ortadan kaldırsın ve Disiplin Kurulunun müfettişten istediği ek raporla birlikte olayı yeniden değerlendirsin ve hukuka uygun kararlar versin.

Çok yazık. Tahkim Kurulu da olaydaki temel hukuk hatasını görmedi ya da görmek istemedi. Hata şudur: Kulüpleri gerçek kişiler yönetir ve temsil eder. Gerçek kişilerin suçluluğunu sağlam delillerle ortaya koymadığınız sürece, kulüpleri cezalandıramazsınız. Hukuk bunu kabul etmez.

Gel gör ki, UEFA çatısı altında maalesef hukuk çiğnendi. Ortada ne ceza hukuku kaldı, ne de ceza yargılaması.

Fenerbahçe'nin + 1 maçını kaldırmak hiç de önemli değil, çünkü zaten öyle bir ceza olamaz. Cezaların kesinliği ilkesi böyle geleceğe yönelik bir ceza vermeyi kabul etmez.

Tahkim Kurulundan beklediğim şudur: Kurul gerekçeli kararında yukarıda söylediklerimi, çürütebilirse çürütsün. Ben de onlara şapka çıkarayım. Bekliyorum.

(Cumhuriyet, 16 Temmuz 2013)

Suçlu o kadar çok ki !

Şike Olayının Avrupa ayağı kamuoyunu daha uzun süre meşgul edecek. Nasıl meşgul etmesin ki, bu ülkenin yaşadığı en önemli spor hukuku olayı. Önce dönüp geriye bakarsak, nereden nereye geldiğimizi hatırlarız.

Türkiye sporda şiddeti önlemek için özel bir yasa yapıyor(Nisan 2011). Yasanın içine şikeyi de yerleştiriyor ve öyle bir ceza öngörüyor ki, cezalar sistemi alt üst oluyor; 5-12 yıl hapis. Sonra 3 Temmuz 2011 patlak veriyor; tutuklamalar, soruşturmalar, sonra ceza davası. Dava özel görevli ağır ceza mahkemesinde(ÖGM) görülüyor. İlk soru şudur: Bu olayın orada ne işi var? Elbette yok. Zaten ÖGM'lerin Türk yargı sisteminde yeri yok. Bu nedenle kaldırıldılar; ellerindeki dosyalar tamamlanınca, tarihteki yerlerini alacaklar. Türkiye spor mahkemelerini kurmuyor. Temel hata burada. Bu düzeltilmezse, daha çok uğraşılır.

Ancak mahkeme davaya baktı, suçluları kendi tespitlerine göre ortaya çıkardı ve cezalandırdı. Şimdi dosya Yargıtay'da incelemede. Ne sonuçlar çıkacağı bilinmiyor. Bu süreçte çok önemli bir hukuk hatası yapıldı. Ceza davası bitmeden disiplin yargılaması bitirildi. Böyle bir şey olamaz. Ceza adalet sisteminde ceza davası esastır, disiplin yargılaması ondan sonra gelir. Bunun nedeni, çarkı tersine işletirseniz, ceza sonuçlarının disiplin sonuçlarını ortadan kaldırması gerekir. Böylece de kaos doğar. Hukuk kaos kabul etmez.

Gelelim olayın Avrupa ayağına. UEFA devreye girdi, soruşturma başladı. Kimse çıkıp da meramını iyi biçimde anlatamadı. Bizde spor disiplini ile genel suç sisteminin karıştığını, ceza davasının sonuçlanmadığını. Bu tablo UEFA'ya da yabancı, çünkü UEFA'nın üyesi olan ülkelerde de şike yalnızca spor disiplini olarak ele alınıyor.

Ama UEFA bu gerçeği görüp çarkı durdurmadı; FB'yi ve BJK'yi cezalandırdı. Bu büyük bir hata oldu, çünkü UEFA bu kulüplerde görev yapan gerçek kişilerle ilgili olarak karar ve-

remedi; müfettişinden ek rapor istedi. UEFA Disiplin Kurulunun hatasını Tahkim Kurulu düzeltebilirdi, düzeltmedi. Bu nedenle dün çıkan karar da bir fiyasko. Ayrıca bir gerçek: Hem Disiplin Kurulu hem de Tahkim Kurulu Türkiye'deki ceza dosyasını esas aldılar. Bunların içeriklerini mutlak doğru olarak kabul ettiler ve sonuç çıkardılar, işin kolayına kaçtılar, ama hukuku batırdılar.

Şimdi umut CAS'da. CAS gerçeği görür mü, adaleti kurar mı? Beklemek gerek. Ama spor olayının beklemeye tahammülü yok. UEFA'nın takvimi belli, 19 Temmuzda kuralar çekilecek. Bu kadar kısa süre içinde CAS'a başvurulur mu, ön inceleme yapılır mı? CAS tedbir kararı verip UEFA'nın kararlarını durdurur mu. Çok zor.

Yazımı bitirirken, başlığa dikkatinizi çekmek isterim. Sizler suçluları tek tek ortaya çıkaracaksınız. Bunda en ufak bir kuşku yok. **(Cumhuriyet, 17 Temmuz 2013)**

İşte geldi adli tatil !

20 temmuz günü adliye tatile giriyor; 1 Eylül'e kadar kapalı. Mahkemelerle savcılıklarda dinlenme dönemi başlayacak; 1 eylül sabahı iş başı. Son dönemlerde adli tatilin süresi ile ilgili çalkalanma yaşandı. Fakat 6494 sayılı yasa son noktayı koydu. Takvim yukarıdaki gibi.

Bu yöntem doğru mu? Adliyeyi tümüyle kapatmak. Elbette doğru değil, hele bilgisayar çağında. Her çalışanın anayasal hakkı olan dinlenme hakkını yargıçtan, savcıdan, adliyenin yardımcı personelinin elinden almak kimin aklından geçebilir ki. Elbette geçmez. Herkes kişisel izin hakkını kullanır. Ama toptan izin çağa ne kadar uygun, bu tartışılır. Bu satırları okuyanlardan aman bildik itiraz gelmesin: Ama nöbetçiler var. İşin içindekiler bilir, nöbetçilerle adliyede "üretim" olmaz. Dosyalara bakılır, ama öylesine.

Adli tatile girerken hukuk dünyasına bir dokunayım mı, ne dersiniz? Bakalım nasıl bir resimle karşı karşıyayız.

Anayasa Mahkemesi(AYM), tutuklamayla ilgili CMK'nın istisna hükmünü(terör suçlarında tutukluluk süresi iki kat uygulanır) iptal etti; ama etmedi. Nasıl mı? Kararda iptal sonucu açıklanıyor, sonra TBMM'ye 1 yıl süre tanınıyor, iptal edilen hükmün yerine yeni bir yasa yapmak için. Bu sonuç hukuka hiç de uygun değil, çünkü istisna hüküm iptal edilince, ana hüküm olduğu gibi duruyor, hukuki boşluk doğmadı ki. AYM'ye tanınan iptal edilen bir maddeyi askıya alma yetkisi, iptal sonucu hukuki boşluk doğar ve hukuk uygulayacağı norm bulamazsa kullanılır. Bu olayda böyle bir şey yok.

Bir başka sorun: tutuklu milletvekilleri. Anayasanın temel yapısı içinde milletvekilliği ile tutukluluk bağdaşmıyor. Ama 1982 Anayasasındaki bir istisna hüküm, tutuklu milletvekillerinin özgürlüklerine kavuşmalarına engel. Bu sorunu aşmak elbette çok kolay, yeter ki istensin. Basında çok karmaşık çözüm önerileri okuyorum. Bunlara hiç gerek yok. Formül 1961 Anayasasında yer almış olan hükümde, çünkü o düzenlemede bugünkü istisna yok. Anayasada küçücük bir değişiklik yapılır, kurala dönülür, özgürlük güvercinleri göğe yükselir.

Yasama boyutunda bir başka sorun: torba yasalar. Bu isim aslında yapılanla tam uyuyor. Neden mi? Torba nedir, bir kesedir aslında, içine birbiriyle ilgili ya da ilgisiz "şeyleri" koyduğunuz. Yasamada torba olur mu, olmaz. Ama son dönemlerde(uyum yasaları döneminden başlayarak) oluyor. Olunca da içinden çıkılmaz bir ortam doğuyor. Bu yöntem uygulanınca, yeni yapılan bir yasanın ya da bir yasada yapılacak olan değişiklik tasarısının içine, hiç de ilgisi olmayan hüküm/hükümler yerleştiriliyor. Sonra, bir olaya çözüm üretmek için, "aramakla bulunmaz, meğer ki rast gele" yaklaşımı. Oysa çözüm o kadar basit ki. Her yasanın içine kendi normlarını koyarsanız, iş ne kadar kolaylaşır. Normların adresleri belli olur. İnsanlara kök söktürmez. Bu sözlerimi tuhaf karşılamayın lütfen. Bir de son dönemlerde yasalarda bu denli çok değişiklikler yapılırca, yukarıdaki eleştirinin haklılık payı artar.

Birkaç kelime de TBMM İctüzüğü konusunda etmek uygun olacak. İctüzük, TBMM'nin iç düzenini kuran, çalışma esas ve

usullerini içeren ve belirleyen hukuk metnidir. Halen uygulanan İctüzük 1973 tarihini taşımaktadır. Bu nedenle çok haklı eleştirilerle karşı karşıyadır. TBMM’de yeni bir İctüzük yapılmasının zamanıdır. Böylece Yüce Meclisin çatısı altında karşılaşılan sorunlara çözümler üretilebilecek ve verimli çalışma ortamı yaratılabilecektir.

Son söz: Adli tatile girilirken hukuk platformunda çok da aydınlık bir tablo çizmediğimin farkındayım. Ama ülkenin sorunlarını ortaya koyarak, çözümler arayarak yol almazsak, gelecek nesiller bizden hesap sormazlar mı? Sorarlar elbet. **(Cumhuriyet, 20 Temmuz 2013)**

CAS sonunu getirsin !

(Hilmi Türkay ile Yapılan Söyleşi)

Cumhuriyet: Şike Olayının geldiği noktada, bundan sonra olabilecekler konusunda Prof.Dr.Erdener Yurtcan ile söyleştik.

Hocam, öncelikle olayın genelinde nasıl bir değerlendirme yaparsınız?

EY: Süreç işliyor; konu CAS’ın önünde. CAS önceki gün çarpıcı bir karar verdi ve UEFA’nın Fenerbahçe ve Beşiktaş için verdiği ceza kararlarına tedbir koydu.

C: Bu ne anlama geliyor?

EY: En öz anlatımıyla, cezalar askıya alındı. Bu karar değişikçe, her iki kulüp de ceza almamış gibi yollarına devam ederler. İlk sonuç dün Fenerbahçe için alındı; Fenerbahçe kura çekilişine katıldı. Bu doğal bir sonuçtur.

C: CAS’ın tedbir kararı, bu mahkemenin uygulamasında olağan bir karar mıdır?

EY: Hayır, CAS tedbir kararını çok kolay vermez. Hele vereceği karar iki kulübümüz için de Avrupa kupalarındaki varlığı ya da yokluğu noktasında düğümlenince, daha da büyük önem kazanır. Şunu söylemem uygun olur. CAS, önüne gelen

dosyalarda önemli hatalar görmüş olmalı ki bu sonucu ortaya koydu. Zaten hukukta tedbir kararları için sonunda esas hüküm verildiğinde, çok büyük zararların ortaya çıkmasına engel olmak amacı taşır.

C: Hocam sizin UEFA ve FİFA'daki hukuk uygulamalarında duayen kişi olduğunuzu biliyoruz. Buradan hareketle şöyle bir soru sormak isterim. Sizce CAS olayda nasıl son kararlar verir?

EY: Ben gelinen son noktada artık hukukun adil sonucuna ulaşılmasını bekliyorum. UEFA'nın disiplin kurulu ve tahkim kurulu bir temel noktayı gözden kaçırdılar. O nokta şudur: Türkiye'nin şike konusunda değişik bir yapısı var. Bu yalnız bir disiplin konusu değil. Türkiye 6222 sayılı yasayı çıkarmış, şikeyi suç saymış, hapis cezası öngörmüştür. Buna dayanarak ceza davası görülmüş, bazı mahkumiyetler verilmiştir. Dosya şimdi Yargıtay'da inceleniyor. Çok yalın bir gerçek şudur: Bu dava sonuçlanmadan, bu işin disiplin ayağı sonuçlanamaz. Bu TFF için de, UEFA için de böyledir. Ama gel gör ki, UEFA bu konuda inatlaşıyor. Yargıtay aşamasından sonra ceza kararları değişirse, UEFA buna aykırı kararının hesabını nasıl verecek? Bunu düşünmek gerekir.

C: Sizce CAS bu gerçeği görür ve gereğini yapar mı?

EY: Tabii görebilir, hatta görmelidir. Bu yalın bir gerçektir. CAS bunun ilk işaretini tedbir kararı ile verdi. Umarım devamı gelir. Konuyu biraz daha açayım. CAS sonuçta UEFA'ya şunları söylemelidir. Birinci hatanız şudur: Hukuk uygulamasında gerçek kişinin suçluluğu sabit olmadan, tüzel kişi suçlu bulunup cezalandırılmaz. Siz önce kulüpleri cezalandırıyorsunuz, sonra bu kulüpte görev yapanların durumunu incelemek için müfettişten ek rapor istiyorsunuz. Böyle bir şey olamaz.

C: Hocam, UEFA'nın ikinci hatası nedir?

EY: CAS, UEFA'ya Türk hukukunun özelliğini dikkate almadınız, bu hatadır. Ceza davasının sonucunu beklemeliydiniz diyecektir. Bunu bekliyorum. Kimse bu gerçek karşısında,

ceza davası ile disiplin yargılaması ayrıdır. Bunlar ayrı kanallarda akarlar demesin. Bunun hiçbir temeli yoktur. Ne zaman ki ülkemiz şikeyi suç saydı ve hapisle cezalandırdı; yolunu çizmiş oldu. Bugün ortaya çıkan sonuçları görüp şikeyi disiplin hukuku içinde bırakmak gerekirdi. Bu yapılmadı. Ne derler? Gülünü seven dikenine katlanır.

C: CAS'ta yargılama hızlandırıldı, bildiğim kadarıyla. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

EY: Bu tespitiniz doğru. Bu konudaki istek UEFA'dan geldi, kulüpler de kabul ettiler, Ağustos sonu davalar bitiyor. Bence kulüplerin hızlandırmayı kabul etmeleri hata oldu. Buna hiç gerek yoktu. Nehir mecrasında akmalıydı, çünkü tedbir kararı ile kulüpler zaten UEFA'ya karşı, terim yerindeyse, ilk raundu kazanmışlardı. Yollarına devam edebilirlerdi. Belki CAS'ın tedbir kararını kaldıracağından endişe ettiler. Bana göre böyle bir endişeye gerek yoktu, çünkü CAS tedbire hükmederken tabii ki derinlemesine düşündü, sonra tedbiri verdi. Bu sonuç öyle hemen ortadan kalkacak bir sonuç değildir.

C: Bu noktada CAS'ın vereceği son kararların kulüplerimizin aleyhine olabileceğini de hesaba katmak gerekmez miydi?

EY: Elbette gerekirdi. Daha önce söylemeye çalıştığım gibi, kararlar aleyhe çıktığında, Avrupa kupalarında uzun yollar katedilmiş olduğunda, UEFA'nın bu kararları uygulaması zorlaşır. Fakat şimdi daha işin başında bu sonuç ortaya çıkarsa, UEFA 2013-2014 için kararları uygulayıp kulüpleri kupa dışına çıkarması tehlikesi vardır.

C: Sorumu şöyle formüle edeyim. CAS'ın vereceği son kararlar ne zaman uygulanacak?

EY: Bu güzel soruyu bekliyordum, çünkü en güncel husus budur. Değişik düşünceler var. Bir düşünceye göre, 2013-2014 sezonunda. Fenerbahçe cephesinden gelen dünkü açıklamaya göre, 2014-2015 sezonu. Fenerbahçe bunu ileri sürerken, UEFA Tahkim Kurulunun kararındaki bir ibareyi esas alıyorlar: "Next season" (gelecek sezon).

C: Fenerbahçenin tezi doğru mu?

EY: Bence değil. Tahkim Kurulunun kararının tarihinden hareket edilirse, gerçek ortaya çıkar. Bu kurul kararını verdiğinde, UEFA çatısı altında Avrupa kupaları startı verilmemişti. Bu nedenle Kurul, next season diyerek, başlayacak olan sezonu kastediyor. Bu konuda bir önemli nokta daha var: Kurul, kararında kulüplerin cezalarının 2013-2014 sezonunda uygulanacağını açıkça belirtiyor.

C: Hocam, açıklamalarınıza teşekkürler. Eklemek istediğiniz hususlar var mı?

EY: Elbette. Gönül arzu eder ki, gerçek ortaya çıksın. CAS hukuki gerçekleri görsün ve adil sonuçları ortaya koysun. Bunları yukarıda belirtmeye çalıştım. Her iki kulübümüz için de güzel umutlar taşıyorum. Hiç telaş etmeden, işin özünü kaybetmeden, sakın ve emin adımlarla yol almak, en uygun olanı budur. Ne derler? Yanlış hesap Bağdat'tan döner. Dönecek, buna inanıyorum. **(Cumhuriyet, 21 Temmuz 2013)**

Bir varmış bir yokmuş...

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde diye başlayıp giden o güzelim masalları dinlediğimiz günler, kaldı çok gerilerde. Nereden baksanız altmış beş yıldan çok. Bu ülkenin insanı o günlerde mutluydu küçük dünyasında. Elindeki avucundakiyle yetinmesini bilen, konusuyla komşusuyla paylaşan her şeyini. Yardımlaşma, hoşgörü, dar gününde yetişme her kimin ihtiyacı varsa, gönülden, içtenliğin en deriniyle.

Düşünüyorum da aradan geçen onca zamandan sonra, şu soruyu sormadan edemiyorum. Her şeye rağmen, o güzel günler, o güzel adetler yaşatılamaz mıydı, bugünlere taşınamaz mıydı? Taşınmadiysa suçlusu kim, kimden hesap soracak bu ülkenin insanı, bakarken bugünkü manzaraya.

Her şeyin başı eğitim, sözü kimselerin ağzından düşmez. Bunda elbette haklılık payı var. Her seviyede okullarda, tam

olarak istenilen düzeyde olmasa da, öğretim verildiğini söyleyebiliriz. Asıl eksiklik eğitimde. Eğitim yalnız okulda verilmez; evde, ailede, çarşıda pazarda, deyim yerindeyse, verilir. Zaten bu işlerle yakından ilgilenenler şöyle söylerler: Kişinin evinde, aile bireyleri arasında ne konuşuluyor, hangi konular ele alınıyor. İşte meselenin aslı burada.

Öyle ya da böyle, o kadar hatamız ve eksiklerimiz var ki. Nereden başlamalı?

Dillerden hiç eksik olmayan bir “sayın” sözcüğü var. Bu sözcük olur olmaz yer ve zamanda kullanılıyor. Yaşını başını almış meslek sahipleri dahi resmi makamlara yazı yazarken söze sayın diyerek başlıyorlar. Oysa bu sözcük gerçek kişiler için bir saygı sözüdür. Sayın’ın içinde saygı var. Ayrıca, toplumu yönetmek iddiası taşıyan politikacılara ne buyrulur? Muhataba sayın’la başlayıp sonra ağza alınmayacak sıfat ve nitelermeleri sıralamak ne oluyor ki.

İnsan ilişkilerinde iyi günde kötü günde birlikte olmak, dayanışmak, sevinci ve acıyı paylaşmak, temel taşlardan biridir elbette. Son yıllarda bir yakınını kaybeden kişinin ya da bir üyesi ölen bir kurumun verdiği ölüm ilanlarına bakınız lütfen; baş köşede “sayın” sözcüğü. Bu sözcük yaşayanlar için kullanılır, hakkın rahmetine kavuşmuşlar için değil.

İşte bunların hepsi eğitim ve öğretime dahildir.

Yeter, içimiz karardı diyorsunuz. Haklısınız. Türk insanının öyle büyük nitelikleri var ki, bunların her şeye rağmen değişmediğini görmek, insana huzur veriyor. Ne zaman mı? Siz başka bir ülkede yolda bozulan ve trafiği aksatan bir otomobili iten polis gördünüz mü? Göremezsiniz, çünkü yoktur. Siz herhangi bir yerde bir kötü olay yaşadığınızda, bir anda etrafınızı çok sayıda insanın sarıp hep birlikte yardım eli uzattıklarını gördünüz mü? Ben çok gördüm; insanların tüm içtenliğiyle sizin acınızı paylaştıklarına tanık oldum. Hatta böyle bir olaydan sonra, aynı binada başka bir dairede oturan ve size sabahları bir günaydın’ı çok gören ya da trafikte yanınızdan arabasıyla

geçerken, sizi işaretparmağıyla eğiten ve azarlayanların da bu insanlardan biri olduğunu lütfen düşününüz ve hoşgörüyü bu kişilere yaklaşınız. İnanın, bu içinizi rahatlatacak. **(Cumhuriyet, 1 Ağustos 2013)**

İnönü Stadı Yıkılıyor...

İnönü Stadı'nda hummalı bir çalışma var. Yapma değil, yıkma çalışması. Yıkma kötüdür, fakat bu kez öyle değil; yerine yeni stat yapılacağı için. Toz bulutları havada, taş, toprak, beton ne varsa dev kamyonların üstünde taşınıyor. Aslında taşınanlar bunlar değil, İnönü'de yaşananlar, anılar taşınıyor.

Bu eskide kalan spor mabedinde elbette bizim gibi eski kuşakların yaşadığı onca tatlı ve acı olay var. Ne de olsa 1950'lerde başlayan bir birliktelik bizimkisi.

“Yeni Açık” henüz inşa edilmemiş, orada gazhanesi var İstanbul'un. Maçlar ebette gündüz oynanıyor. Tam en hararetli bir yerde, bir gaz bulutu ki, sormayın gitsin, sanırsınız Auschwitz'in fırınları geri geldi. Ne yaparsınız katlanmak gerek.

Türkiye Ligi daha kurulmamış, İstanbul takımları burada “kapışıyorlar”. Ama ne kapışma. Her şey o kadar güzel ki. Öyle yıldız futbolcular var ki, seyirci bunları mutlaka seyre geliyor; kendi takımından olsun olmasın, ne çıkar. Onları sıralamak ciltlere sığmaz. Küçük takımların büyük takımları “devirmeleri” de bir başka tat. Tat deyince, akşamüstü maçların ikinci yarısında çıtır çıtır taze simit tribünde ortaya çıkınca, insan daha ne ister ki hayatta.

İnönü'nün Dolmabahçe'de yapılması bir rastlantı hiç değil. Maç biter, beş, bilemediniz on dakika içinde stat boşalır; herkes evinin yolunu tutar, deniz yolundan, kara yolundan, üzgün ya da neşeli. Eşyanın tabiatına uygun bir tablo bu, aşılamaz, yalnızca yaşanır.

Şimdi gidiyorlar tüm anılar gözleri yaşlı buradan, sevinç ya da hüznün yüklü anılar. Arkalarına bakamıyorlar, asla utançtan değil; tarihin derinliklerine yol alıyorlar.

Yeni stat elbette görkemli olacak, Karakartal'a bu yaraşır. En kısa sürede açmak gerekir, tarihin yeni sayfasını. Genç kuşakların da anlatacakları olacak elbet, sonraki kuşaklara.

Bir dileğim var, tüm içtenliğimle, yeni stada konulacak isimle ilgili. Dünyayı sarmış olan hataya Beşiktaş düşmesin, stadın adında "Arena" olmasın. Neden mi? Arena kini ve kanı çağrıştırdığı için aynı zamanda. (Cumhuriyet, 06.08.2013)

Hukuk keskin bir kılıçtır...

Söze nereden başlamalı ki. İlk sözcük "elbette" olmalı, çünkü hukuka bu yakışır. Zaten hukuk gücünü herkese hükmetmesinden alır. Bu kavramın bir yanı. Bir de öbür yanı var: Hukuk terazisi doğru tartacak ve vicdanları rahatlatacak. Adalet dediğiniz şey bundan başka bir şey değildir. Bu nedenle hukuk bir uyumsuzluğu çözdüğünde onun yalnız doğru olması yetmez; ayrıca vicdanları da tatmin edecek ve insanlara işte olması gereken buydu dedirtecek.

Son dönemde bizler nerelerdeyiz? Kısa kısa bazı konulara değineceğim.

Anayasa Mahkemesi(AYM) kısa süre önce tutukluluk süreleri ile ilgili bir karar verdi. Kararın özü şuydu: Terör suçlarında öngörülen on yıllık süre Anayasaya aykırıdır, çünkü aranması gereken ölçülülük ilkesi zedelenmiştir. Ayrıca bu yaklaşım hukuk devleti ereği ile de bağdaşmaz. Buraya kadar alkışlanacak bir sonuç. Fakat sonra AYM bu sonucun bir yıl sonra uygulanmasına da hükmetti aynı kararın sonunda. Bu büyük bir hata oldu, çünkü AYM'nin verdiği iptal kararı ile hukuki boşluk doğmamıştı. AYM yalnızca istisnayı iptal etmişti, kural yerli yerinde duruyor. Bu nedenle bunun yeni bir yasayla doldurulması gerekmiyordu.

Ne yapılmalı? **Siyasal iktidarın bir açıklama yapması ve AYM'nin iptalinden sonra bu konuda yeni bir yasa yapılmayacağını duyurması yeterlidir.** Bu irade açıklaması adil olur, vicdanları rahatlatır. Unutmamak gerekir ki, tutukluluk mahkemelerce her tutuklu için her otuz günde bir gözden geçirilir ve kaldırılıp/kaldırılmaması karara bağlanır. Bu nokta açıklık kazanırsa, mahkemelerin AYM'nin iptal kararının yürürlüğe girmediği tezi de çöker; değerlendirmeler beş yıllık tavan süre esas alınarak iptal hükmü doğrultusunda yapılır.

Özel görevli ağır ceza mahkemelerinin(ÖAC) görev süreleri dosyaları karara bağlamakla sona erdi mi?

Önce kısa bir hatırlatma. 3. Yargı Paketi(artık yasalar paketlerle anılıyor) bu mahkemeleri kaldırdı. Ama aynı yasa kendi içinde bir geçici normla mahkemeleri kaldırmadı. İşin özü, siz ellerinizdeki dosyalar kesin hükümle sonuçlanıncaya kadar görevdesiniz, dedi. Ergenekon dosyasında hüküm verildi, dosya Yargıtay'a gidecek. Deniliyor ki, mahkeme hüküm kurdu, işten elini çekti, işi bitti. Bu sonuç ve düşünce hukuka uygun değildir, çünkü sözünü ettiğim geçici normda bu mahkemelerin **kesin hükme kadar** görevli oldukları açıkça belirtiliyor. Hukukta kesin hüküm kavramı bellidir. Bu kavram tüm kanunyolları tüketildikten sonra doğar. Bu nedenle mahkeme halen görevdedir.

Ergenekon dosyasında yedek yargıçların hükmün müzakeresine katılmalarına gelince, bu tavır ve uygulama hukuka aykırıdır. Yargılama sistemlerinde yedek yargıçlığın amacı bellidir. Esas yargıçların engeli çıktığında onun/onların yerlerini doldurmak söz konusudur. Bu olaya hukukun bağladığı sonuç şudur: Ergenekon hükmü bu aykırılıktan ötürü mutlak bozulur, çünkü Ceza Muhakemesi Kanunu(CMK) içinde mutlak bozma nedenleri vardır. Bunların en başında mahkemenin yasaya uygun kurulmaması gelir. Bu olay da buna tipik örnek oluşturur. Bu konuda yokluk yaptırımından söz etmek olmaz, çünkü yasa aykırılığın yaptırımının ne olacağını açıkça düzenlemiştir.

Son söz: O kadar çok güncel konu var ki. Ama yerimiz sınırlı. Bu nedenle sözü uzatmadan söylemeliyim ki, adalet yüce bir kavramdır, herkesin haklı olarak peşinden koştuğu. Ama çoğu kişinin ne yazık ki yakalayamadığı. **(Cumhuriyet, 15 Ağustos 2013)**

Geçmişten Bugüne Terim...

Dün sonuçlanan “Terim Olayı”na nasıl gelindi? Önce milli takım çöktü, çünkü ruhu kayboldu. Abdullah Avcı'nın iyi niyetinden şüphe edilemez. Ama milli takım, milli takım gibi oynamıyordu. Alınan kötü sonuçlar bu günlerin habercisiydi. Kan değişimine ihtiyaç vardı. Aranılan kan bulundu: Fatih Terim.

Tecrübeli Hoca görevi kabul etti, kaybedecek bir şeyi yoktu. “Bu saatten sonra bu kadar olur” savunması geçerlidir. Bir de tersten bakmak gerek olaya. Kader ağlarını örer de bir mucize gerçekleşirse, o zaman imparatorundan daha büyük bir unvan var mıdır?

TFF Fatih Terim'i göreve davet ederken doğru yaptı mı? Bu soruya verilecek olan cevabı belirlemek çok güç. Bu soruya olumsuz cevap verilirse, bu sonuç Fatih Terim'in şahsiyle, futbol bilgisiyle, ispatlanmış kariyeriyle ilgili olmaz. Ülkemizde milli takımın başına geçecek bir başka futbol adamı yok muydu ki, bu formül yaratıldı, eleştirisi güçlüdür. Unutmamak gerekir ki, “iki sahada top koşturmak” hiç de kolay değildir. Konuya Galatasaray cephesinden bakarsanız, -gönül arzu etmez ama- doğabilecek başarısız sonuç/sonuçlar kulüp yönetiminin de başını ağrıtabilir.

Her şey bir yana, sahneye sürdüğümüz “aktörümüz” güçlü. Onun kendine göre yöntemleri ve tarzı var, karizması da buradan geliyor.

Yıl 1994. Milli takım Macaristan'la Avrupa Şampiyonası eleme maçı oynayacak, Budapeşte'de. Maça bir gün var. Hazırlıklar tamamlanıyor. Sevgili Başkanım Şenes Erzik'le otelin

lobisinde oturuyoruz. Fatih Terim geliyor. “Ben birkaç saat ortalarda yokum. Soran olursa, bilmiyoruz deyin lütfen. Sonra anlatırım” diyor ve uzaklaşıyor.

Aradan yaklaşık üç saat geçiyor, mutlu bir tebessümle Terim geliyor ve Başkan sormadan “Sergen’le konuştum biraz” diyor. Sergen, Sergen Yalçın. Milli takımın sol ayaklı sihirbazı, o dönem Türk futbolunun “yaramaz çocuğu”. Bu özel seansın tabii ki önemli bir anlamı var. Milli takımın Hocası onu maça hazırlamak için özel bir çabanın gerektiğini biliyor ve uyguluyor. Bir “öğretmen” öğrencisine işte böyle yaklaşıyor, çünkü bunu gerekli görüyor ve üç saat ayırıyor. Ruh vermek bundan başka bir şey olmasa gerek.

Bu anımı sizlerle neden paylaştım? Türk insanı Fatih Terim’i daha yakından tanınsın, onun görev aşkını bilsin istedim. Hayatta hiçbir başarı tesadüflere bağlı değildir. Buna yürekten inanıyorum ve değerli dostuma başarılar diliyorum. (Cumhuriyet, 25.08.2013)

Türkçeleşmiş Türkçedir

Sayın Öz, Okur Köşesi’ni takip ediyorum ve sizin haklı olmayan eleştirilere hoşgörülü yaklaşımınıza gıpta ediyorum. Bugün(19.08.13) Türkçe ile ilgili okur mektubu var. Okudum. Bazı hususları sizinle paylaşmak istedim. Oldum olası anlamadığım bir husustur. Türkçeden Arapça, Farsça ve Osmanlıca kelimeleri neden bazı kişiler ayıklamak isterler ki? Oysa bir dil, sözcük hazinesiyle de bir zenginliktir. Bizde bazı yaklaşımlar var, bunları anlamak mümkün değil. Türkçe ve öz Türkçe kelimeleri kullananlar ilerici, buna karşılık Arapça, Farsça ve Osmanlıca kelimeleri kullananlar, en kibar deyimiyile muhafazakâr. Ne kadar yanlış. Yabancı dillerde değişik dil ailelerinden gelip o dile yerleşmiş kelimelerin hepsi kullanılır, hiç de yadırganmaz. Bence doğrusu da budur. Saygılarımla. (Cumhuriyet, Okur Köşesi, 26.08.2013)

Top yine UEFA'da

Lozan'da kurulu olan Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) UEFA-Fenerbahçe uyuşmazlığında kararını açıkladı. CAS, verdiği kararlar UEFA'yı haklı buldu; Fenerbahçe'nin talebini reddetti. Böylece Fenerbahçe için "Şike Olayı"nda UEFA'nın verdiği disiplin kararı kesinleşmiş oldu.

Kısa bir geri dönüş: UEFA Disiplin Kurulu Fenerbahçe'yi cezalandırmıştı. UEFA Tahkim Kurulu bunda küçük değişiklik yaptı, cezayı 2 yıla indirdi. Fenerbahçe bu kararın iptali için CAS'a başvurdu. CAS önce tedbir kararı verdi, cezanın uygulanmasını durdurdu. CAS bugünkü kararıyla Tahkim Kurulunun kararını onayarak UEFA'yı haklı bulduğunu, Fenerbahçe Spor Kulübünün disiplin suçu işlemiş olduğunu belirtmiş oldu. Hukuk diliyle, bu konuda kesin hüküm doğdu.

Bundan sonraki süreç nedir? UEFA bu sonuç karşısında, Fenerbahçe hakkındaki 2 yıl men kararını uygulayacaktır.

Uygulama ne zaman yapılacaktır? Bence **2013-2014 sezonunda**, yani bu sezon. Bu sonuç Tahkim Kurulunun kararında vardı. UEFA'nın yapacağı tek şey, bunu uygulamaktan ibarettir. Konuya açıklık getirmek bakımından belirtmem gerekir ki, CAS, verdiği kararın uygulanmasında ve bunun zamanının belirlenmesinde yetkili değildir. Disiplin hukuku diliyle, bu uygulama infazdır ve yetki UEFA'dadır. Çünkü Arsenal maçı sonucu ile Fenerbahçe Şampiyonlar Liginde mücadele etme hakkını yitirdi. Fakat statü gereğince UEFA Avrupa Liginde oynama hakkına sahiptir. Ancak CAS kararıyla cezası kesinleşince, bu Ligde oynaması/oynamaması UEFA'nın kararı uygulamasına bağlıdır. Bu karar derhal uygulandığında, Fenerbahçe **bu sezon** UEFA'nın Avrupa liginde de oynayamaz.

Salt hukuki yaklaşımla söylemek gerekir ki, olaya konu disiplin cezasının bu sezon uygulanmaması ve askıya alınması, hukukun temel ilkelerine aykırı düşer, disiplin hukukunun amaçları ile bağdaşmaz. Bunlar kararın derhal uygulanması sonucunu doğurur. Unutmamak gerekir ki, UEFA, çatısı altın-

daki kulüplerin disipline uygun davranmalarını sağlamakla yükümlüdür. Bu nedenle cezanın 2014-2015 sezonuna kadar askıya alınması sürpriz olur. (Cumhuriyet, 29.08.2013)

Ağlayan/Gülen Adalet

Ağlamak insanlar içindir öncelikle. Hayvanlar da ağlarlar, çıkardıkları seslerden anlaşılır ağladıkları. Ağaçlar ağlıyor mevsimi geldiğinde diyorlar bizim sitenin bahçıvanları, çamlar zamklarını akıttıkları zaman.

Adalet ağlar mı? Ağlar elbet, insanlar adaleti ağlattıklarında, hem de için için. İnsanlar adaleti niçin ağlatır? Bunun değişik nedenleri olabilir. En başta geleni eksik bilgiden kaynaklanır. Konu hukuk ise, adalet dağıtmakla görevli ve yükümlü olan yargıçlar ve savcılar eksik, yetersiz hukuk bilgisine sahip iseler, verdikleri kararlarla adaleti ağlatırlar. Bu iki yönlü olur, hem adalet ağlar hem de ağlayan adaletin ağlattığı kişiler. Fakat bunun daha da kötüsü olabilir. Bu hiç istenmeyen, istenmeyecek bir sonuçtur. Adalet kasten ağlatılırsa, bunun başlanacak yönü yoktur. Bu, insana yapılacak olan en ağır muameledir, can yakar, vicdanda derin yara açar. Bu yarayı hiçbir ilaç iyi edemez.

Ülkemizde son dönemlerde adaletten çok büyük şikayetlerin olduğunu elbette biliyorum. Saçlarını ağlamayan/gülen adalet için ağartmış bir hukukçu sıfatıyla söyleyebilirim ki, söz konusu şikayetlerin büyük çoğunluğu haklıdır. Hukuk ve adalet hizmetinin içinde yer alan herkesin bir hususta dikkatini çekmek isterim. Hangi ülke olursa olsun, her insan ülkesinin adalet hizmeti ile ilgili düşüncesini açıklarken, tek bir şeye dayanır. Bu tek şey kendisinin başından geçmiş olan bir olayda adaletin ağlayıp ağlamadığıdır. Şayet onun için adalet ağlamışsa, kendi olayının dışındaki tüm olaylarda adaletin gülmüş olmasının o insan için en küçük bir önemi ve değeri yoktur. O yalnızca kendi adaletinin peşindedir. Siz bin dere-den su getirseniz dahi onu ülkede adaletin ağlamadığına ikna edemezseniz. Sonuçta bu tavır insani bir tavırdır ve insanın yapısına da uygundur.

Çağımızda devletin üstlendiği görevler ve ödevler o kadar çoktur ki saymakla bitmez. Bu nedenle devlet ferdin haklarına ve özgürlüklerine sürekli müdahale eder. Bu nedenle çağımızda liberal özgürlük yaklaşımları gerilerde kalmıştır. Bu sözlerim lütfen yanlış anlaşılmasın. Devletin müdahaleciliği sonuçta ferdin hak ve özgürlüklerini güvence altına alma amacını taşımaktadır. Bu yaklaşımla modern anayasalarda devletin fert hak ve özgürlüklerine gerekli müdahaleleri yapabileceği, fakat hak ve özgürlüklerin temelinde saygılı olmak zorunda olduğu, bunları asla sınırlandıramayacağı söylenir. Bu düşüncede mutlak haklılık söz konusudur.

Devletin üstlendiği görevler ve ödevlerden söz ederken bir noktanın dikkatten kaçırılmaması gerekir. Devletin bu ödev ve görevlerinde bir önemlilik/daha az önemlilik kriteri elbette geçerlidir. Bu yaklaşımda hemen herkesin üzerinde uyduğu dört görev, milli savunma, sağlık, eğitim ve adalet görevidir. Hangi ülkenin anayasası olursa olsun, açtığınız her anayasada bu konular düzenlenirken yazılan metinlerde bu dört görevin öneminin vurgulandığını mutlaka okursunuz. Ancak bir ülkenin hukuku yazılırken bilinen bir gerçektir ki, norm yazmak, hatta iyi norm yazmak yeterli değildir. Önemli olan her normu iyi uygulamak hedeftir ve amaçtır. Bu hedef ve amaca ne ölçüde ulaşıldığı ortaya konulabilirse, o zaman o ülkede hukuk devletinden, fert hak ve özgürlüklerinden ve bunların güvencelerinden söz edilebilir.

Bu düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim, çünkü 2 Eylül günü adli tatil bitiyor, adliyelerin kapıları açılıyor. Dilerim, o açılan kapılardan hep gülen adaletler çıksın, ağlayan adaletler gün yüzü görmesinler. (Cumhuriyet, 2 Eylül 2013)

Hukuk Penceresinden Demokratikleşme Paketi

Uzun süredir beklenen demokratikleşme paketi Başbakan Erdoğan tarafından açıklandı. Hukuk penceresinden paketi yerimizin el verdiği ölçüde değerlendirdiğimizde, aşağıdaki noktalara değinmek uygun olacaktır.

Kamuda başörtüsü serbest: Sayın Başbakan bu konuda şunları söylüyor: “Kılık kıyafet yönetmeliğini değiştirerek kamu kurumlarında başörtüsü yasağını kaldırıyoruz. Ayrımcılık içeriyordu. Kadın çalışanların giyimleri üzerindeki ayrımcı ihlalleri kaldırıyoruz. Resmi elbise giymek zorunda olan TSK mensupları, yargıda hakim ve savcılarının bunun dışında tutuyoruz.” Bu sonuç üzerinde uzun zamandır çalışıldığı bilinmektedir. Şimdi bu sonuca ulaşılacak istenmektedir. TSK mensupları, yargıç ve savcılarının bu konuda istisna edilmeleri uygun bir çözümdür, fakat eksiktir. Avukatların da bu kapsamda mütalaa edilmeleri gerekirdi, çünkü yeni Türk Ceza Kanununun(TCK) 6 ncı maddesi **avukatları da yargı mensubu saymaktadır**. Bu nedenle avukatların dışta tutulmaları hatalı olur. Bu konuda Danıştay’ın kararına dayanmak da doğru olmaz, çünkü yeni bir hukuki düzenleme yapılmaktadır. Bu konuda dikkate almamız gereken nokta şudur: Avukatlar da hizmet görürken hukukun öngördüğü bir cübbe giymektedirler, aynen yargıç ve savcılar gibi.

Nefret suçuna ağır ceza: Sayın Başbakan bu konuda şunları söylüyor: Yeni süreçte nefret ayrımcılık yaşam tarzına müdahale gibi suçlarla daha etkin biçimde mücadele etmeye başlıyoruz. Belirli suçların cezalarını daha da artırıyoruz. Belirli suçlar, kişinin dili, ırkı, rengi, cinsiyeti engelliliği, siyasi düşüncesi, dini veya mezhebi nedeniyle işlenirse cezası daha da ağırlaşacak. Kişinin belli haklarını kullanmasını engelleyenleri ceza kapsamına alıyoruz. Bu sebeple işlenen suçun cezasını bir yıldan üç yıla kadar artırıyoruz.” Nefret suçunun ceza sistemimize alınması olumlu bir adımdır. Ayrımcılık TCK’nın 122 nci maddesinde düzenlenmişti. İhtiyaca göre değiştirilmesi, her ülkenin yasaları kendi sosyal ihtiyaçlarına tabidir, kurallına uygun bir çözümdür. Bu noktada gözden kaçırılmaması gereken husus şu olmak gerekir: Günümüzde ceza hukukunda üzerinde durulan en hassas noktalardan biri, suç normlarının açıklık ve belirginlik taşımalarıdır. Bu sonuç sağlanırsa, bireyin özgürlükleri de güvence altına alınmış olur.

Kişilerin özel bilgilerine güvence: Sayın Başbakan bu konuda şunları söylüyor: “Getireceğimiz bir başka yenilik. Kişisel verilerin korunması hakkında. Yasal güvence getiriyoruz. 12 Eylül 2010’daki anayasa değişikliğiyle güvence getirmiştik. Şimdi uygulama için taslağı hazır olan kanunu meclisimize gönderiyoruz. Kişilerin özel bilgileri ilgisiz kişiler tarafından kullanılmayacak.” Bu çözüm de TCK’da daha önce düzenlenmiş bulunan hususlara açıklık getirdiği takdirde, faydalı olacaktır.

Yukarıdaki başlıklar Pakette yer alan konular. Gönül isterdi ki, demokratikleşmeden söz ederken, aynı kapsamda yer alan bazı hususlar da “tamir” edilseydi. Nasıl mı? İşte ilk akla gelenler.

- Aynı işlevi gören 3 ayrı ağır ceza mahkemesi yerine tek ağır ceza mahkemesi, yani kısaca özel görevli ağır ceza mahkemelerinin ve terörle mücadele mahkemelerinin kaldırılması.
- Kısa süre önce Ceza Muhakemesi Kanununda değişiklik yapılarak tercümandan yararlanma konusunda atılan adımda, bir yasal hatanın düzeltilmesi. Kısaca, tercüman giderinin yargılama gideri sayılarak parasının peşin olarak bu hizmetten yararlanan kişiden alınmaması.
- Çok eskiye dayanmayan bir uygulamayla, asliye ceza mahkemelerindeki duruşmalarda savcılarının görev yapmamalarından geri dönülmesi. Bu yolla özellikle savunmanın yargılamada kamu iddıcısı olan savcılarının düşüncelerini öğrenebilmeleri ve hizmeti daha iyi görebilmelerinin sağlanması.

Ele almam gereken konular elbette bu kadar değil, fakat yer sorunu yazıyı noktalamayı zorunlu kılıyor. **(Cumhuriyet, 2 Ekim 2013)**

Tutuklama Sırada Bekliyor.....

Demokratikleşme Paketi kısa süre önce açıklandı. Önemli tepkiler doğurdu. Bunların odağı Paketin eksik hazırlandığı,

önemli beklentileri karşılamadığı oldu. Ayrıca Paketin hazırlanma yöntemine de haklı itirazlar geldi. Hazırlık aşamasında ön çalışmanın siyasal partilerle, sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılmadığı, görüşlerinin alınmadığı dile getirildi. Basında ve medyada yer alan haberlere göre bu Paketin son olmadığı, devamının geleceği vurgulandı siyasal iktidarın ileri gelenlerince.

Demokratikleşme Paketi içinde yer alan konulardan biri olan, Nevşehir Üniversitesi'nin adının Nevşehir Hacı Bektaş-ı Veli Üniversitesi olarak değiştirilmesi teklifi AKP milletvekillerinin teklifiyle TBMM'ye sunuldu. Aynı teklifin içinde Siirt'in Aydınlar ilçesinin adının Tillo olarak değiştirilmesi de öngörülmüştür. Teklifin komisyondaki görüşmelerine bayramdan sonra başlanacağını da öğrenmiş bulunmaktayız.

Söylemek gerekir ki, sözü geçen üniversiteye bir Alevi önderinin adının verilmesi olumlu bir yaklaşımdır. Fakat Alevi yurttaşların devletten o denli büyük ve önemli istekleri var ki, bu ismin üniversiteye verilmesi onları sevindirmeyecektir.

Bu teklifin yapılması bende bir çağrışım yaptı. Konun özü şudur:

Anayasa Mahkemesi(AYM) kısa süre önce tutukluluk süreleri ile ilgili bir karar verdi. Kararın özü şuydu: Terör suçlarında öngörülen on yıllık tutukluluk süresi Anayasaya aykırıdır, çünkü aranması gereken ölçülülük ilkesi zedelenmiştir. Ayrıca bu yaklaşım hukuk devleti ereği ile de bağdaşmaz. Buraya kadar alkışlanacak bir sonuç. Fakat sonra AYM bu sonucun bir yıl sonra uygulanmasına da hükmetti aynı kararın sonunda. Bu büyük bir hata oldu, çünkü AYM'nin verdiği iptal kararı ile hukuki boşluk doğmamıştı. AYM yalnızca istisnayı iptal etmişti, kural yerli yerinde duruyordu. Bu nedenle bunun yeni bir yasayla doldurulması gerekmiyordu.

Belirtmek gerekir ki, Anayasada Anayasa Mahkemesine (AYM) tanınan iptal kararının yürürlüğünü erteleme yetkisi, zorunlu hallerde iptal edilen yasa nedeniyle önemli bir hukuk boşluğunun doldurulması için, yasamaya olanak tanımak ve

hukukun uygulanmasında boşluk yaratarak sorunların çıkmasını önlemek amacına dayanır. Bu nedenle bu yetkinin amaca uygun kullanılması kaçınılmazdır.

Sözü geçen karardan sonra TBMM tatile girdi. Bu nedenle bu konuda adım atılmadı. Aslında özellikle siyasal iktidar AYM'nin verdiği bir yıllık süreyi beklemeyi nedeni düşünmüş olabilir. Fakat tutuklama gibi çok önemli konuda öteki siyasal partiler de konuyu gündemlerine almadılar ve konuya bir ivme kazandırmadılar. Oysa konuya onların da eğilmeleri şarttı.

Ne yapılmalıdır? Beklemeye hiç mi hiç yer yoktur. Bu konunun ele alınması ve çözüm üretilmesi kaçınılmazdır. Nasıl mı? **Siyasal iktidarın bir açıklama yapması ve AYM'nin iptalinden sonra bu konuda yeni bir yasa yapılmayacağını duyurması yeterlidir.** Bu irade açıklaması adil olur, vicdanları rahatlatır. Unutmamak gerekir ki, tutukluluk mahkemelerce her tutuklu için her otuz günde bir gözden geçirilir ve kaldırılıp/kaldırılmaması karara bağlanır. Bu nokta açıklık kazanırsa, mahkemelerin AYM'nin iptal kararının yürürlüğe girmediği tezi de çöker; değerlendirmeler beş yıllık tavan süre esas alınarak iptal hükmü doğrultusunda yapılır ve tutuklulukları kaldırılacak olan kişiler özgürlüklerine kavuşurlar.

Son söz: Demokratikleşmenin yeni rüzgârına isim değişikliği teklifiyle hız veren siyasal çevrelerin tutuklama gibi önemli bir konuyu da gündemlerine almaları uygun olmaz mı? Olur elbet. (Cumhuriyet, 11 Ekim 2013)

Bayraktar'ın Bıraktığı Yerden..

Sevgili arkadaşım ve meslektaşım-dile kolay 50 yıl- Prof. Dr.Köksal Bayraktar'ın "Yargıtay'ın Balyoz Kararı"(23.10.2013) başlıklı yazısı bu sayfada yayınlandı. Yazı, bilimsel yaklaşımla Yargıtay 9. Ceza Dairesinin kararını tahlil ediyor, bir kuyumcu inceliğiyle karardaki tüm hukuka aykırılıkları gözler önüne seriyordu. Bu, bir bilim adamının yapması gerekendi.

O'nun bıraktığı yerden sözü alıp bazı düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim.

Yargıtay Balyoz kararını büyük çapta onadı, yani birinci derece mahkemesinin kararını hukuka uygun buldu. Büyük sayıda sanığın yargılandığı bu davada, Yargıtay bozma kararları da verdi. O kararlar şimdi Silivri'ye geri dönecek ve mahkeme buna karşı tavrını belirleyecektir.

Konunun önemli yanı kanımca onama kararlarından sonra nasıl bir yol izlenmesi gerektiğidir. Hukukçu okurların hafifçe tebessüm ettiklerini görüyorum. Ne olacak diyorlar, dosya Silivri'ye geri dönecek, sonra infaz aşamasına geçilecek. Hukukçası, daha önce tutuklu sanık olanlar, onamadan sonra hükümlü olacaklar. Acaba bu kadar mı? Tabii ki değil.

Türk ceza adalet sisteminde CMUK'nın 1929 yılından başlayan yürürlüğünden, 2005 yılında CMK ile pekişen bir olağanüstü kanunyolu var. Bunun adı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itirazı. Bu yolda dosyalar Yargıtayın ceza dairelerinde karara bağlandıktan sonra, Başsavcı bu kararlara karşı Ceza Genel Kuruluna başvurmak yetkisine sahip. Küçük bir açıklama: Lehte başvurularda süre sınırlaması yoktur.

Bu yol ceza sisteminde uygulanıyor. Hatta 2005 yılında CMK ceza işlerinde karar düzeltmeyi kaldırıncaya, bu yol daha da önem kazandı, çünkü ceza dairesinin kararlarına karşı tek kanunyolu olma özelliğini kazandı.

Uygulamada Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıları bu yetkilerini kullanıyorlar. Bu konuda yerleşik uygulamayı kısaca şöyle özetlemek mümkündür. Şayet Başsavcılığın tebliğnamesindeki(Başsavcılığın temyiz aşamasındaki iddia belgesi) düşünceler ceza dairesi tarafından reddedilirse, dosyaların Ceza Genel Kuruluna itirazla gönderildiğini görüyoruz. İlk olasılık budur. İkincisi ise, şayet daire kararında önemli hukuki konular/sorunlar tartışılıyorsa, itiraz yetkisi yine kullanılıyor. Bunun amacı şudur: Ceza Genel Kurulu Yargıtayın en üst organı olduğu için ve büyük sayıda yargıyla burada ka-

rar verildiği için, Yargıtay içtihat yaratma olanağından bu mekanizma içinde yararlanıyor.

Bu kadar açıklamadan sonra, geliyorum çekirdek konuya. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının 9. Ceza Dairesinin Balyoz Dosyasında verdiği onama kararlarına karşı itiraz yetkisini kullanması, dosyadaki hukuka aykırılıkları bir kez daha görüleme, tartışma fırsatını yaratacaktır. Bu yolla kısaca hükümeti devirme teşebbüsü fiillerinin ne zaman gerçekleşeceğini, ne zaman gerçekleşmeyeceğini ortaya koymak ve aydınlatmak mümkün olacaktır. Burada çekirdek noktayı, hazırlık hareketleri-icra hareketleri ile bu suçun gerçekleşmesine elverişli hareketler/elverişsiz hareketler kriteri oluşturacaktır.

Bu denli önemli bir konuda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının bu dosyada daha önce kararların onanmasını istemiş olması, bu yolun uygulanmasına engel oluşturmamalıdır.

Son söz: Yargıtayın temel işlevlerinden birinin ülkede hukuk yaratmak olduğu düşünülürse, bu yola gidilmesi hukukumuzun yolunu aydınlatacaktır. **(Cumhuriyet, 24 Ekim 2013)**

Budama Üzerine..

Spor dünyasında bir tur yapmaya ne dersiniz? Gündem tabii ki yoğun. Nereden başlamalı?

Futbol her zamanki gibi baş köşede. Ligler devam ediyor. Süper Ligde Fenerbahçe'de işler iyi gidiyor. Liderlik güzel şey. Ama asıl güzel olan futbol yöneticiliğinde güzel bir örneğin bu kulüpte yaşanması. Sevgili **Abdullah Kığılı** centilmenlik adına güzellikler sergiliyor. Ateşi düşürüyor. O dev gövdede bir çocuk kalbi taşıdığını uzun yıllardır söylüyorum. Bilenler zaten biliyor.

Galatasaray'da gereksiz olaylar yaratılıyor. Fatih Terim'le yolları ayırmanın nedenini kim içine sindirdi ki. Her şey bir yapaylık çemberinde. Sonuç ortada. Tabelemanın ortalarında yer kapmaya çalışan bir Aslan.

Beşiktaş yara sarıyor. Dört maç seyircisiz oynamak, kolay üstesinden gelinecek bir olay değil. Ayrıca Kartal'ı kim vurdu dersiniz, içerde aramalısınız.

Ülkemiz golf sporuyla yeni tanışıyor. Golfü yönetenler Tiger Woods'u getiriyorlar Antalya'da bir yarışmaya. Ne güzel. O arada bir hoşluk yaratılmak isteniyor. Bu dünya yıldızı köprüden atışlar yapacak. İyi güzel de siz İstanbul'un trafiğini bir saat kapatırsanız, bu şehrin insanı sizi bağışlar mı? Bağışlamaz elbet. Sonuç: Bir çuval incir berbat oldu.

UEFA konusu küllenmiş gibi. Ama UEFA'nın Disiplin ve Tahkim Kurullarıyla CAS'ın kol kola girip Fenerbahçe'nin ve Beşiktaş'ın ipini çekmeleri, bilesiniz ki gözlerden kaçmadı. Sevgili **Hürol Bilal** diyor ki, polisin delilleriyle ve raporlarıyla yetinen bir UEFA adalet dağıtmış mı oluyor? Olmuyor elbet. Bunu görmek için hukukçu olmaya gerek yok. Ayrıca UEFA'da şike olayı nedeniyle soruşturulan gerçek kişilerden de haber yok. UEFA kulüpleri cezalandırdı; gerisi onlar için pek de önemli değil. Ama ilk günden beri söylüyorum. UEFA ve CAS bu olayda hukuku katlettiler. Konunun özü budur.

Kuşlar Ankara'dan haberler uçuruyorlar. Özerk futboldan duyulan rahatsızlık, terimi bağışlayınız, "budamay" akla getiriyormuş. İnanmak değil, düşünmek dahi rahatsız ediyor. İstenilen amaçlara ulaşılmadıysa da, bugünlere kolay gelinmedi. O günleri yaşayanlar bilir.

Yazımı bitirirken aydınlık spor günleri diliyorum.

(Cumhuriyet, 17 Kasım 2013)

Genel af nedir, ne değildir...

Hukuk kitaplarını açınız, genel af tanımını bulunuz. Tanım kısaca şöyle der: Suçun bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasıdır genel af. Bu tanımın içinde neler var? Önce bir suçlamayla ceza soruşturması ya da ceza yargılaması sürüyorsa, soruşturma kapatılır, dava düşürülür. Şayet kişi suçlu bulunmuş ve cezaevindeyse, salıverilir; değilse infaz başlamaz. "Bütün sonuç-

larıyla af" ne anlama gelir? Suçla oluşan diğer hukuki sonuçlar da ortadan kalkar. Suç faili kamu görevlisi olup da görevden ihraç edildiyse, göreve geri döner. Aynı sonuç okuldan ihraç edilen öğrenci için de geçerli olur. Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Bu arada küçücük bir hatırlatma: Genel af bir ülkede tüm suçların affedilmesi değildir. Genellikle amaçlanan, tüm sonuçların kaldırılmasıdır. Bu bağlamda genel af yetkisi TBMM'nindir. TBMM bu yetkisini kullanırken genel affın kapsamını belirlemek yetkisine sahiptir, yani hangi suçların affedeceğini TBMM belirler. Anayasada bu yetki kullanılırken üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile karar vermek mecburiyeti vardır. Bu, 330 milletvekilinin oyu demektir.

Genel af konusu geçen hafta gündeme geldi; Başbakanın Diyarbakır gezisinde söyledikleri bu kavramı çağrıştırdı. Başbakan dedi ki: "İnsanlar dağdan incek, cezaevleri boşalacak. Bu günleri göreceğiz." Basın ve medya bu sözleri yorumladı. Cezaevleri nasıl boşalır, tabii ki afla. Demek ki Başbakan affı anlatmak istedi. Sonra yorumlar başladı, kimler çıkar, kimler kalır ekseninde. Sonra Başbakan ve yakın çevresi açıklama yapmak mecburiyetinde hissettiler kendilerini. Yakın zamanda af beklenmesin, Başbakan gönlünden geçenleri söyledi.

Bu noktada eleştirim var. Bu sözleri ülkenin Başbakanı söylediği zaman, insanlar buna hemen inanırlar. İnanmakta da haklıdırlar, çünkü bu sözler ülke yönetiminde söz sahibi olan bir lidere aittir. Ayrıca af suç faili için de sanık içinde hükümlü içinde bir umuttur. Devletin kendilerini bağışlamasıdır, terim yerindeyse, geçmişe sünger çekmektir. Bu nedenle de hassas bir zemindir. Bu hassasiyeti tartmak gerekir.

Genel af konusunda dönüp biraz geriye baktığımızda, Cumhuriyet tarihimizde genel af yöntemine çoklukla başvurulduğu bir tarihsel gerçektir. Ancak bu tavırda daha sonra değişiklik yaşandı. Bunda özellikle kişilere karşı işlenen suçların affında ortaya çıkan sakıncalar etkili oldu. Suçun mağduru bendim, devlet değildi. Ben affetmiyorum, devlet nasıl affe-

debilir ki, eleştirisine cevap vermek kolay değildi. Daha sonra genel af kavramı dile getirilmeksizin, kişilere şartla salıverme olanağı tanınarak cezaevlerinin boşaltılması sonucu yaratıldı.

Genel aftan söz ederken, bu kavramla bağlantılı bir hususu da belirtmek uygun olacaktır. Doktrinde bunun adı “affi reddetme hakkı” olarak belirtilir. Konu kısaca şudur: TBMM bir yasayla genel af çıkarır. Bu yasanın içinde, soruşturması ya da yargılaması süren failler için özel bir norm öngörülür. Bu normda kişinin affi reddetmek hakkı olduğu belirtilir. Bu olanak suçsuz olduğunu ortaya koymak isteyen kişiler düşünülerek yaratılmıştır. Kişi bu hakkı isterse kullanır. Sonuçta suçlu bulunursa, af kendisi hakkında yine uygulanır. Geçmişte bazı genel af yasalarında bu hak tanınmıştı. Ülkemizde halen yargılaması süren önemli olaylar dikkate alındığında, bir genel af yasası çıkarılırken yargılanan çok kişinin affi reddetme hakkından yararlanmak isteyecekleri hususunun göz önünde bulundurulması uygun olacaktır. **(Cumhuriyet, 22 Kasım 2013)**

Anayasa Çalışması, Ama Nasıl?

Uzun bir süredir ülke bir süreci izliyor. Bu süreç yeni bir Anayasa yapma çalışmasıdır. Bu konuda TBMM’de grubu bulunan siyasi partilerin temsilcilerinin görev yaptıkları bir Komisyon var, adı Anayasa Uzlaşma Komisyonu. Komisyon çalışıyor, gayret gösteriyor demek uygun olur, çünkü her gün basına yansıyan bilgilerden bu sonuç çıkıyor. Ancak üretim ne durumda dersenez, üretim yok. Zaten Komisyon dağılıyor. CHP ile AKP arasında süreci sürdürme çabası var gibi, fakat bunda da çok umuda kapılmamak gerekir.

Ortaya çıkan bu tablonun elbette nedenleri var. İlk partiler masaya otururlarken dağarcıklarında “vazgeçilmezleri” vardı. Bunlarda herkes hemfikir olmadığı için, daha işin başında mayınlı bir alana girilmişti ve yol almaya çalışılmaktaydı. Bu görüntü elbette başarı şansını azaltmaktaydı. Durum böyle olunca, ana konular bir yana bırakıldı ve ayrıntıyla uğraşılma-ya başlandı. Bu konuda da her an tartışmalar yaşandı.

Birkaç cümle ile süreçte yaşananları ve gelinen noktayı özetlemeye çalıştım. Şimdi temel sorunun sorulmasının zamanıdır. Ülkenin yeni bir Anayasaya mı yoksa yürürlükte olan Anayasada iyileştirmelere mi ihtiyacı vardır? Kanımca iyileştirmelerle 1982 Anayasası ülkeye hizmet edebilir.

Konuyu biraz açıyorum izninizle. 1982 Anayasasının bir darbeden sonra üretilmiş Anayasa olduğu biliniyor. Ancak aradan geçen zaman içinde bu Anayasada birçok kez değişiklik yapıldı. Bu değişikliklerin tümünü aynı şekilde mütalaa edemeyiz. Bu nedenle bu konuda biraz ayrıntıya girmemiz gerekir. Ülkemiz AB'ye giriş sürecinde yasalarını yeniden yaparken, Anayasa da bu kapsamda ele alındı ve değiştirildi. Bu doğrultuda olumlu adımlar atıldı. Bunu kabul etmek gerekir. 2001 ve 2004 değişiklikleri bu tavra örnektir. Her iki konuda TBMM çatısı altında uyuşma sağlandı. Demek ki istenirse oluyor.

Ancak takvimler 2010'u gösterdiğinde, AKP iktidarı bir Anayasa değişikliği yaptı. Bu değişiklik referandumdan geçti, kabul edildi ve yürürlüğe girdi. Yapılan değişiklikler içinde bazı olumsuz sonuçlar olduğu bir gerçektir. Anayasa Mahkemesinin ve HSYK'nin yeniden yapılandırılması başta olmak üzere, bazı önemli konularda geriye gidişler gerçekleşti.

Söz buraya geldiğinde, bir nokta ön plana çıkar. O nokta şudur: 1982 Anayasasında değişiklik yapılmak istendiğinde, özgürlüklerin yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır. Kanımca Anayasada aksayan en önemli nokta budur. Bu konuda çağın gereklerine uygun adımlar atıldığında, yürürlükteki Anayasa ülkeye hizmet edebilir. Bu temel düşünceden hareket edildiğinde, Anayasaların temel bir işlevi olan, ülkeyi yönetenlerin yönetilenlerin hak ve özgürlüklerini kullanmalarının garantilerini oluşturma görevi gözden uzak tutulmamalıdır. Bu garantiler bir ülkenin hukuk devleti olmasını sağlayacaklardır. Bu sayede bireyler yarınlarından emin olarak yasaların kendilerinin yanında olduklarını bilerek, güvenceli bir hayat sürebileceklerdir.

Kanımca TBMM çatısı altında bu yaklaşımla Anayasa çalışması yapılmasına öncelik verilmelidir. Yapılacak olan çalış-

manın temelinde siyasal partiler anlaştığında, i mekanizmada normların oluşturulması kolaylaşacaktır. Unutmamamız gerekir ki, siyasal partiler demokratik toplumun vazgeçilmezleridir. Ancak onların kuruluş amacı ülkede huzur ve güveni sağlamak, bireyleri mutlu etmektir. Kanımca konu Anayasa da olsa, bu temel noktanın dikkatten kaçırılmaması kaçınılmazdır.

(Cumhuriyet, 25 Kasım 2013)